

ТТК БАНКА АД Скопје Бр. 1

Бр. 02-2670/2
05-04-2022

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
за работењето на Банката
во 2021 година

април 2022 г.

СОДРЖИНА

1. ПРОФИЛ НА БАНКАТА.....	3
2. ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА РАБОТЕЊЕТО	6
3. МАКРОЕКОНОМСКО И МОНЕТАРНО ОПКРУЖУВАЊЕ	8
4. ПОЗИЦИЈАТА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР	10
5. РАБОТЕЊЕТО НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ.....	13
6. АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ	35
6.1. Управување со ризици	35
6.2. Корпоративно банкарство – Корпоративни клиенти и МСП	39
6.3. Деловна мрежа.....	42
6.4. Картично работење	43
6.5. Платен промет во земјата и странство	43
6.6. Електронско банкарство	44
6.7. Средства и ликвидност	44
6.8. Маркетинг и развој на производи	47
6.9. Информатичка технологија и позадински работи	50
6.10.Човечки ресурси	51
6.11.Внатрешна ревизија	53
6.12.Сигурност на информативниот систем.....	54
6.13.Заштита на личните податоци	55
6.14.Контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување перење пари и финансирање тероризам	56
ПРИЛОГ 1 - ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ	58
ПРИЛОГ 2 – ИЗЈАВА ЗА ПРИМЕНА НА КОДЕКС ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ.....	59
ПРИЛОГ 3 – МРЕЖА НА ФИЛИЈАЛИ И ЕКСПОЗИТУРИ	60
ПРИЛОГ 4 – МРЕЖА НА БАНКОМАТИ	61

1. ПРОФИЛ НА БАНКАТА

Создавањето и развојот на ТТК Банка АД Скопје произлегува и се надоврзува на постоењето на најстарите банки во македонската банкарска историја. ТТК Банка АД Скопје е сведоштво за развојот на банкарскиот систем, особено во тетовскиот регион, во кој, според документите, банкарството почнува да се развива уште во 1930 година со формирањето на тогашната Тетовска Кредитна Банка АД, како една од најстарите банки во македонската банкарска историја до денес.

Тетекс – Кредитна Банка АД Скопје како правен претходник на ТТК Банка АД Скопје, е основана во 2001 година, како резултат на спојувањето на Тетекс Банка АД Скопје (основана во декември 1993 година) со Кредитна Банка АД Битола (основана во јуни 1993 година). Идејата за формирање на Тетекс Банка АД Скопје во Република Македонија веднаш по нејзиното осамостојување потекна од АД „Тетекс“ од Тетово од тогашниот и сегашен претседател на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје г. Глигорие Гоговски.

Другиот правен претходник на ТТК Банка АД Скопје, Тетовска Банка АД Тетово е основана во 1995 година како една од петте филијали коишто ги исполнуваат условите за самостојно банкарско работење и се издвојуваат како самостојни банки во рамките на процесот на реконструирањето на Стопанска Банка АД Скопје. Почетоците датираат уште од 1961 година кога е формирана Комунална Банка од Тетово којашто, пак, во 1962 година се трансформира во Комерцијална Банка Тетово. Во 1973 година Комерцијална Банка Тетово се спојува и работи во рамките на Стопанска Банка АД Скопје сè до независното издвојување како самостојна банка во 1995 година.

ТТК Банка АД Скопје како универзална комерцијална банка е формирана на 1 јули 2006 година како резултат на спојувањето на Тетекс – Кредитна банка АД Скопје и Тетовска банка АД Тетово со доминантна сопственост на Тетекс АД Тетово и Европската банка за обнова и развој како сопственик на 25 % од капиталот на Банката. Во текот на 2013 и 2014 година Европската банка за обнова и развој постепено го намалуваше нејзиното учество и од 16.11.2015 година таа повеќе нема свое учество во акционерскиот капитал на Банката.

Денес, ТТК БАНКА АД Скопје е успешна банка со стабилен позитивен раст во своето функционирање, делува како универзална банка којашто успешно ги реализира сите банкарски активности, и тоа: кредитно и документарно работење со физички и правни лица, денарско и девизно штедење, платежни картички, тековни сметки, платен промет во земјата, платен промет со странство, тргување со хартии од вредност, издавање платежни и кредитни картички, менувачки работи, брз трансфер на пари MoneyGram, електронско банкарство, мобилно банкарство, електронски услуги и сервиси, како и други банкарски активности.

Во согласност со потребите на клиентите и современите трендови на банкарскиот пазар, Банката континуирано ја развива понудата на производи и услуги со атрактивни, конкурентни и поволни услови. Преку дигиталните платформи на електронското и мобилното банкарство, по највисоки стандарди, нуди безбедни и квалитетни банкарски услуги приближно на ист начин на кој овие услуги се достапни и во најразвиените земји. Дигитализацијата е процес што Банката го користи со цел унапредување на деловните процеси и зголемување на ефикасноста во работењето.

Во 2020 година Банката успешно реализираше втора емисија долгорочни должнички хартии од вредност – корпоративни обврзници како долгорочен и стабилен

извор на средства, а со цел да ја зајакне капиталната сила и финансискиот капацитет. Тоа допринесе и за поттикнување на развојот на домашниот пазар на капитал и секундарниот пазар на должничките хартии од вредност.

Во 2020 година, ТТК Банка АД Скопје се лиценцираше за извршување нова финансиска активност-посредување во осигурување. Во услови на зголемена свесност за корисноста од осигурителните производи Банката понуди дополнителна вредност за своите корисници преку збогатување на понудата на кредитни производи со полиси за животно осигурување и поповолни кредитни услови.

Во 2021 година Банката воведо нов картичен бренд Mastercard® со бесконтактна технологија што допринесе за креирање конкурентна понуда на картични производи нудејќи им на корисниците поголем избор за брз, едноставен и, што е најважно, безбеден начин на плаќање.

Минатата година Банката се стекна со сертификатот „Фер финансиски услуги за потрошувачите“ што го доделува Организацијата на потрошувачите на Македонија. Сертификатот „Фер финансиски услуги за потрошувачите“ се доделува заради исполнетоста на критериумите во шест одделни области коишто се битни за потрошувачите, а се однесуваат на: обезбедување точни, недвосмислени, разбирливи и навремени информации, примена на чесни пазарни практики, овозможена комуникација и пристап кон банката за различни категории лица, воспоставен систем за одговорно управување со поплаки од потрошувачите, како и едукација на потрошувачите и развој на финансиската писменост.

Доделувањето на сертификатот претставува потврда дека ТТК Банка АД Скопје е ориентирана кон почитување на правата на потрошувачите и дека посветено се грижи за задоволството на потрошувачите во сите области на дејствувањето.

Банката располага со широко распространета мрежа на филијали и експозитури низ цела територија на Република Северна Македонија.

Преку својата централа во Скопје и широката мрежа од 7 филијали, 21 експозитура, 1 шалтер на територијата на Република Северна Македонија, Банката ги извршува сите банкарски активности следејќи ги основните принципи на банкарското работење - стабилност, ликвидност, профитабилност и солвентност. Во 2021 година Банката ја прошири мрежата на банкомати на 49 локации широм земјата, од кои на 5 локации овозможува услуги преку мултифункционални Cash-in банкомати.

Во изминатите години ТТК Банка АД Скопје континуирано и успешно имплементира стратегија за корпоративна и општествена одговорност. Преку транспарентни и етички активности, Банката ги поддржува и ги промовира вредностите коишто го претставуваат нејзиното работење: доверба, традиција, ентузијазам, искуство и знаење, тимски дух и професионализам. Искуството, посветеноста и отворената соработка со институциите и лицата од општеството придонесоа за развој на компанија којашто е општествено и корпоративно одговорна, давајќи поддршка на лица и институции за развој на нормално и здраво опкружување во кое секој поединец има еднакви права и можности. Активната поддршка што ТТК Банка АД Скопје ја дава на општеството е видлива преку различните активности во форма на спонзорство или донација од Банката за културата, спортот и образованието и здравството, за што Банката има добиено многу награди за корпоративна и општествена одговорност.

Стратегиската цел за општествена одговорност на ТТК Банка АД Скопје е да негува и инспирира општествено одговорно однесување преку градење проактивни и

заемно корисни односи со пазарот, вработените, заедницата и животната околина, кои ќе ги надминуваат нивните очекувања и ќе резултираат со перцепција на Банката како високо свесна компанија.

➤ **Изјава за мисија на Банката**

Изјавата за мисијата ги содржи долгорочните цели и деловната филозофија на Банката.

Изјавата за мисијата е однапред определен патоказ за развој на стратегиите за управување на бизнисот на Банката.

Изјавата за мисијата на ТТК Банка АД Скопје е:

Ние сме универзална банка-партнер за малите и средни претпријатија во Република Северна Македонија, којашто креира вредности за своите акционери, клиенти и вработени, со помош на претприемничкиот и профитабилниот начин на размислување, оперативната ефикасност и градењето долгорочно партнерство.

Нашите вредности се:

Довербата – биди искрен, внимателен, доследен и транспарентен бидејќи довербата е основата на нашата работа;

Одговорноста – преземи иницијатива, донеси одлуки и застани зад нивната реализација; и

Тимската работа – креирај ефикасна и работна атмосфера, соработувај на сите нивоа со цел остварување подобри резултати.

2. ФИНАНСИСКИ ПОКАЗАТЕЛИ НА РАБОТЕЊЕТО

<i>во илјади денари</i>	31.12.2020	31.12.2021	промена за периодот
Показатели на билансот на состојба			
Вкупна актива	8.844.455	9.150.883	3,5%
Нето-кредити на комитенти	5.403.868	4.940.190	-8,6%
Бруто-кредити на домаќинства	3.581.349	3.619.639	1,1%
Парични средства и парични еквиваленти	1.801.523	2.078.910	15,4%
Вложувања во хартии од вредност и средства за тргување	1.238.215	1.594.372	28,8%
Депозити од комитенти	7.219.668	7.697.799	6,6%
Депозити од домаќинства	4.821.642	5.088.885	5,5%
Квалитет на кредитно портфолио			
Вкупна кредитна изложеност (билансна и вонбилансна)	8.503.744	8.570.092	0,8%
Вкупна исправка на вредност и посебна резерва	114.453	134.813	17,8%
Адекватност на капиталот	17,75%	19,04%	1,3 пп
Просечно ниво на резервираност	1,35%	1,57%	0,2 пп
Показатели за ликвидноста			
Ликвидна актива/Вкупна актива	30,4%	30,8%	0,4 пп
Показатели за профитабилноста и ефикасноста			
Добивка по оданочување	90.630	44.604	-50,8%
Нето оперативен приход пред исправка на вредност на нефинансиски и финансиски средства	130.097	154.190	18,5%
Оперативни трошоци / Вкупни редовни приходи (Cost-to-income)	71,9%	69,2%	-2,7 пп
Просечни месечни оперативни приходи	38.560	41.673	8,1%
Просечни месечни нето приходи од провизии	12.306	16.171	31,4%
Нето провизии/Вкупни трошоци	-999,7%	-976,9%	11,7 пп
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	1,03%	0,50%	-0,5 пп
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	8,9%	4,3%	-4,5 пп

Во услови на продолжена здравствена криза, силна конкуренција и динамичен пазар, водејќи се од основните принципи за сигурно и стабилно работење, ТТК Банка АД Скопје оствари успешна година што ја одразува одржливоста на нејзиниот деловен модел и успешното управување со сите деловни аспекти од работењето.

Годината што измина беше одбележана со економско заздравување од негативните последици на кризата предизвикана од пандемијата, а појавата на нови, попреносливи соеви на коронавирусот негативно влијаеа врз динамиката на заздравување на македонската економија и го забавија очекуваното нормализирање. Дополнително на тоа се надоврзаа и инфлациските притисоци, како и енергетската криза којашто продолжува да ја потресува Европа, но и светот.

Во ваков специфичен економско-социјален амбиент, преку приспособливата стратегија на работење и преку посебна интерна посветеност, ТТК Банка АД Скопје генерираше и забележа: позитивен финансиски резултат темелен на здрава основа и во согласност со амбиентот. Преку нејзиното редовно оперативно работење, Банката успеа да генерира позитивен нето-оперативен приход пред исправките на вредност во износ од 154,2 милиони денари, кој е за 18,5 % или 24,1 милиони денари повисок во однос на минатата година, како резултат на побрзиот раст на оперативните приходи во однос на оперативните трошоци. Во истиот период, исправката на вредност на финансиски и нефинансиски средства на нето-основа изнесува 103,2 милиони денари

што резултира со позитивен финансиски резултат за периодот од 1.1. - 31.12.2021 година во износ од 44,6 милиони денари.

Во текот на 2021 година Банката забележа позитивни трендови на раст на билансната сума од 3,5 % и раст на депозитите од комитенти за 6,6 % како резултат на порастот на депозитите од финансиски институции од 11,2 %, стопанство од 7,3 % и од домаќинствата од 5,5 %, додека раст е забележан и во кредитирањето на домаќинства од 1,1 %.

Банката успеа да ја зајакне стапката на ликвидност преку пласирање на вишокот средства во вложувања во хартии од вредност и во парични средства и еквиваленти.

Адекватноста на капиталот како најзначаен релативен показател на сигурност на работењето и капацитет за апсорпција на ризици на крајот на 2021 година изнесува 19,04 % и е на повисоко ниво од нивото на банкарски сектор.

3. МАКРОЕКОНОМСКО И МОНЕТАРНО ОКРУЖУВАЊЕ

Глобално окружување. Најновите информации на меѓународните организации упатуваат на умерено и нееднакво закрепнување на глобалната економија во периодот на проекции, при што е извршена минимална надолна ревизија на глобалниот раст за 2021 година, додека проекцијата за 2022 година не е променета. Сепак, неизвесноста во поглед на идниот глобален раст и натаму е висока, а ризиците околу проекциите сè уште се претежно надолни на краток рок. Главниот надолен ризик и натаму е поврзан со идниот тек на пандемијата, при што постои загриженост дека незадоволителната динамика на процесот на масовна вакцинација на глобално ниво и евентуалната неефикасност на постојните вакцини за новите соеви на корона вирусот, особено во услови на глобално ширење на новиот сој „омикрон“, би можело да доведе до воведување построги рестриktivни мерки, влошување на глобалните трговски текови и до поизразено нарушување на глобалните синџири на снабдување. Дополнителен ризик претставува и евентуалното предвремено и поизразено затегнување на монетарната политика во развиените земји, со неповолни ефекти и врз брзорастечките високо задолжени земји. Исто така, доколку продолжи трендот на раст на светските енергетски цени под влијание на ограничувачките фактори на страната на понудата на пазарите на енергија, тоа би имало негативен одраз врз закрепнувањето на глобалната економска активност. Од друга страна, како позитивен ризик се наведува евентуалното засилување на процесот на вакцинација на глобално ниво, со што би се зголемила довербата на економските субјекти и би се поттикнало искористувањето на вишокот заштеди стекнат за време на пандемијата, а со тоа би се поттикнале и приватната потрошувачка и инвестициите. Во однос на економските движења во еврозоната, како наш главен трговски партнер, првичната процена за БДП за третиот квартал од 2021 година покажува годишен раст од 3,9 %, поумерен во споредба со високиот раст во вториот квартал заради ниската споредбена основа (14,4 %). Најновите анкетни истражувања за показателите на доверба на економските субјекти за ноември се малку понеповолни во споредба со претходниот месец, што речиси во целост се должи на значителниот пад на довербата на потрошувачите, наспроти подобрувањето забележано во малопродажбата, градежништвото и во услужниот сектор. Сепак, нивното ниво и натаму е над просечното, што упатува на натамошно закрепнување на економијата и потенцијално забрзан годишен раст на БДП во четвртиот квартал. Според првичните објави, условите на пазарот на труд во еврозоната се подобруваат и на почетокот од четвртиот квартал, при што стапката на невработеност во октомври се намали на 7,3 % (од 7,4 % во септември и 7,5 % во третиот квартал). Во однос на инфлацијата во еврозоната, проценетите податоци за ноември покажуваат нејзино натамошно забрзување, при што ценовниот раст достигна 4,9 % на годишна основа (4,1 % во октомври). Притоа, ваквото остварување во најголем дел се должи на растот на енергетската инфлација од 27,4 % (23,7 % во октомври), под влијание на повисоките светски цени на нафтата, а дополнителен придонес имаше и забрзувањето на базичната инфлација (од 2 % на 2,6 %) и на прехранбената инфлација (од 1,9 % на 2,2 %). Според најновите оценки, се очекува дека во 2021 и 2022 година странската каматна стапка ЕУРИБОР со едномесечна рачност ќе биде на слично ниво како во октомвриската проекција, додека за 2023 година е извршена мала нагорна ревизија.

Макроекономско окружување. Во согласност со објавените проценети податоци за БДП, во третиот квартал од 2021 година реалниот БДП бележи раст од 3 % на годишна основа, по високиот раст во вториот квартал (13,4 %). Овие остварувања упатуваат дека домашната економија и натаму закрепнува, во услови на натамошна масовна имунизација на населението. Забавувањето на годишната стапка главно е резултат на споредбената основа (имајќи предвид дека во истиот период минатата година почна постепено отворање и закрепнување на економијата по преземените строги мерки на почетокот на пандемијата), без поголеми негативни ефекти од појавата на четвртиот бран на Ковид-19 во овој период. Во просек, во првите три квартали на 2021 година, економијата бележи реален раст од 4,6 %, што е блиску до очекувањата од октомвриската проекција. Гледано по компоненти, растот во третиот квартал во најголема мера се должи на позитивниот придонес на домашната побарувачка, во услови на раст и позитивен придонес кај сите категории (лична потрошувачка, јавна потрошувачка и бруто-инвестиции). Позитивен придонес има и нето-извозната компонента, во услови на посилен раст кај извозот во однос на растот кај увозот, но значително забавен во однос на растот во претходниот квартал кај двете категории. Високофреквентните податоци за четвртиот квартал од 2021 година со кои се располага во моментов се делумни и се недоволни за согледување на состојбите во целина. Имено, податоците за октомври покажуваат натамошен реален годишен раст на прометот во вкупната трговија, но поумерен, но и натамошни неповолни движења кај индустриското производство на годишна основа. Во однос на промените кај потрошувачките цени, во ноември 2021 година е остварена годишна стапка на инфлација од 4,8 %, а годишните ценовни промени во периодот јануари – ноември, во просек од 3,1 %, се во рамките на очекувањата според октомврисиот циклус проекции. Во овој период, позначителен придонес кон растот се забележува од категориите на домашните цени коишто се поврзани со движењата на цените на примарните производи на светските берзи, со преносниот ефект од минатогодишното зголемување на цените од регулаторна природа, како и од одредени фактори специфични за пандемичната криза, а во услови на олабавување на рестриктивните мерки. Оттука, се оценува дека ценовните притисоци и натаму главно произлегуваат од фактори на страната на понудата, без поголеми притисоци од побарувачката. Неизвесноста и динамичноста на движењето на светските цени на примарните производи во следниот период и понатаму е нагласена, во согласност со неизвесните економски ефекти поврзани со развојот и справувањето со пандемијата, како и од зголемената неизвесност на светските пазари на енергенци.

Банкарски сектор. Во однос на движењата во монетарниот сектор, на годишна основа, вкупните депозити во декември се повисоки за 7,8 %, што е над проектираниот годишен раст (од 7,1 %) за крајот на четвртиот квартал од 2021 година. На годишна основа, растот на вкупните кредити и натаму забрзува и во декември изнесува 8,3 %, што претставува надминување на проектираниот раст за крајот на 2021 година од 7,1 %, во согласност со октомвриската проекција.

4. ПОЗИЦИЈАТА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ ВО БАНКАРСКИОТ СЕКТОР¹

Банкарскиот систем во текот на 2021 година, продолжи да работи во услови на сè уште висока неизвесност, заради пандемијата, потврдувајќи ја својата подготвеност да одговори на ризиците со кои е соочен и истовремено да обезбеди натамошна кредитна поддршка за економијата.

Во такви услови, активностите на банкарскиот систем продолжија да растат, на страната на изворите на средства, продолжи растот на депозитите, што ја потврдува довербата на јавноста во стабилноста на системот. Повисокото ниво на капиталот и на резервите, заради задржувањето на добивките од 2020 година, исто така значително придонесе за растот на изворите на средства. Во услови на задржана макроекономска стабилност, продолжи солидниот раст и на кредитирањето.

Народната банка во текот на 2021 година, применуваше разлабавена монетарна политика, задржувајќи ја основната каматна стапка на историски најниското ниво од 1,25 %.

Ризиците во врска со динамиката на раст на економската активност и активностите на банкарскиот систем во наредниот период во голема мера се поврзани со натамошните случувања во врска со здравствената криза, но и со нарушувањата во глобалните синџири на снабдување и производство, како и со актуелната енергетска криза.

Вкупна актива, кредити и депозити на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор									
Опис	Банкарски сектор			Мали Банки			ТТК Банка АД Скопје		
	септ.2020	септ.2021	промена %	септ.2020	септ.2021	промена %	септ.2020	септ.2021	промена %
Вкупна актива	568.174	608.595	7,1%	18.002	19.836	10,2%	8.657	9.014	4,1%
Бруто-кредити на клиенти	348.735	371.861	6,6%	11.774	12.298	4,5%	5.444	5.143	-5,5%
претпријатија	166.543	175.055	5,1%	4.404	4.127	-6,3%	1.974	1.555	-21,2%
домаќинства	178.766	192.904	7,9%	7.344	8.095	10,2%	3.470	3.587	3,4%
Депозити на клиенти	413.805	451.675	9,2%	12.624	14.038	11,2%	6.350	6.721	5,8%
претпријатија	116.117	134.128	15,5%	2.965	3.374	13,8%	1.578	1.557	-1,3%
домаќинства	282.412	301.337	6,7%	8.655	9.694	12,0%	4.687	5.067	8,1%

Вкупните депозити во финансискиот систем на годишно ниво и натаму растат со солидна стапка на раст и покрај неповолните ефекти од здравствената криза. Продолжената пандемија од Ковид-19 се манифестира со извесна промена на валутната и рочната склоност на депонентите, видлива преку растот на депозитите во девизи и на многу кратки рокови. Така, депозитите по видување и девизните депозити имаат најголем придонес во растот на вкупните депозити. На крајот на септември, стапката на годишен раст на вкупните депозити изнесува 9,2 %.

Депозитите на домаќинствата имаат најголем придонес во растот на вкупните депозити. Кај ТТК Банка АД Скопје растот на депозитите се остварува преку поголем придонес на депозитите од секторот домаќинства, со стапка на годишен раст во овој сектор од 8,1 %.

Растот на кредитите во финансискиот систем на годишно ниво изнесува 6,6 % како резултат пред се на растот на кредитите од секторот домаќинства (7,9 %). Забавувањето на кредитниот раст на нефинансиските друштва соодветствува со движењата на овој сегмент од кредитниот пазар, каде што се забележува посилено

¹ Народна банка на Република Северна Македонија - Показатели и податоци за банкарскиот систем за 30.9.2021 година.

нето-заострување на условите за одобрување корпоративни кредити. ТТК Банка на крајот на првите девет месеци, забележува годишен пад на кредитите од 5,5 % преку годишен пад на кредитите од секторот претпријатија од 21,2 %, наспроти растот на кредитите од домаќинства од 3,4 %.

Показатели за ликвидносен ризик на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор									
Показатели	Банкарски систем			Мали Банки			ТТК Банка		
	30.09.2020	31.12.2020	30.09.2021	30.09.2020	31.12.2020	30.09.2021	30.09.2020	31.12.2020	30.09.2021
Ликвидна актива / Вкупна актива	29,9%	32,5%	31,6%	28,1%	28,2%	31,2%	29,0%	30,4%	32,6%
Ликвидна актива / Краткорочни обврски	50,3%	53,8%	51,7%	51,0%	50,7%	52,4%	50,9%	54,5%	55,7%
Ликвидна актива / Депозити на домаќинства	58,9%	64,4%	62,7%	58,3%	57,7%	63,6%	53,4%	55,9%	57,9%

Показателите на ликвидноста на банкарскиот систем и во текот на 2021 упатуваат на соодветно управување на банките со ликвидносниот ризик и истите се задржаа на стабилно ниво, што се потврдува со стабилното учество на ликвидните средства во вкупната актива на банките и покриеноста на краткорочните обврски и депозитите од домаќинствата со ликвидни средства. Стапката на покриеност со ликвидност на банкарскиот систем изнесува 277,7 %, што е речиси трипати повисоко ниво од регулаторниот минимум (100 %) и го потврдува задоволителниот обем на ликвидност со кој располага македонскиот банкарски систем.

Солидната ликвидност на ТТК Банка АД Скопје, се потврдува преку показателот стапка на покриеност со ликвидност која изнесува 486 %, што е речиси двојно над банкарскиот систем, и истата претставува потврда за задоволителниот обем на ликвидни средства којшто и овозможува на ТТК Банка АД Скопје за непречено извршување на нејзините деловни активности.

Стапка на адекватност на капиталот на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор				
Група	31.12.2019	30.09.2020	31.12.2020	30.09.2021
Банкарски систем	16,3%	16,9%	16,7%	17,3%
Мали банки	17,8%	18,3%	17,6%	18,4%
ТТК Банка АД Скопје	16,9%	17,8%	17,8%	18,2%

Во текот на 2021 година, солвентноста на банкарскиот систем се задржа на стабилно ниво. Повеќе од двојно повисокото ниво на солвентноста на банкарскиот сектор во однос законскиот минимум претставува основен показател за соодветната отпорност и подготвеност на банките за справување со ризиците, што е особено значајно во услови на зголемена неизвесност заради пандемијата и изгледите за нејзиното завршување.

Стапката на адекватност на капиталот на ТТК Банка АД Скопје на крајот на третиот квартал од 2021 година изнесува 18,2 % што е на повисоко ниво од банкарски систем на РСМ.

Показатели за профитабилноста на ТТК Банка АД Скопје и банкарскиот сектор									
Показатели	Банкарски систем			Мали банки			ТТК Банка		
	30.09.2020	31.12.2020	30.09.2021	30.09.2020	31.12.2020	30.09.2021	30.09.2020	31.12.2020	30.09.2021
Стапка на поврат на просечната актива (ROAA)	1,4%	1,3%	1,6%	1,1%	0,8%	0,9%	0,8%	1,0%	0,4%
Стапка на поврат на просечниот капитал (ROAE)	12,3%	11,3%	13,4%	10,6%	8,0%	8,8%	6,4%	8,9%	3,7%
Оперативни трошоци / Вкупни редовни приходи (Cost-to-income)	47,9%	48,2%	46,9%	66,1%	68,7%	67,5%	70,2%	71,9%	67,9%
Нето каматен приход / Вкупни редовни приходи	64,6%	62,6%	60,5%	61,0%	60,2%	58,8%	59,6%	58,2%	51,9%
Нето каматен приход / оперативни трошоци	134,9%	129,8%	129,1%	92,3%	87,7%	87,1%	84,9%	80,9%	76,5%

Во првите девет месеци од 2021 година, домашниот банкарски систем продолжи со профитабилно работење и оствари повисока добивка од работењето во споредба со истиот период од претходната година. Повисоката добивка најмногу произлегува од некаматните приходи на банките, што е најмногу резултат на зголемените приходи врз основа на наплатени претходно отпишани побарувања и на повисоките нето-приходи од провизии и надоместоци.

Стапките на поврат на просечната актива и просечниот капитал и резерви забележаа подобрување во споредба со првите девет месеци од 2020 година и достигнаа нивоа од 1,6 % и 13,4 % соодветно, додека показателите за оперативната ефикасност бележат различни движења. ТТК Банка АД Скопје забележа подобрената нето- оперативна ефикасност за 2,3 процентни поени и истата заклучно со 30.9.2021 изнесува 67,9 %.

Високата конкуренција во банкарскиот систем на РСМ влијаеше на потребата Банката постојано да го негува своето скромно учество во банкарскиот пазар и истовремено претставуваше поттик да ја зајакне сопствената позиција како банка што е блиска и флексибилна за малите и средните компании и којашто води посебна грижа за секторот население, приспособувајќи ги постојните и воведувајќи нови иновативни производи што ќе ги задоволат потребите на комитентите.

Пазарното учество на ТТК Банка АД Скопје на ниво на банкарски систем во поодделни сегменти и билансни позиции е прикажано во следната табела:

Пазарно учество на ТТК Банка во банкарскиот систем			
Опис	30.09.2020	31.12.2020	30.09.2021
Билансна сума	1,5%	1,5%	1,5%
Депозити од нефинансиски сектор	1,5%	1,5%	1,5%
Капитал и резерви	1,6%	1,6%	1,4%
Кредити на нефинансиски сектор	1,6%	1,6%	1,4%

5. РАБОТЕЊЕТО НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ

5.1. Корпоративно управување на Банката

I. Информации и податоци за Собранието на акционери

Собранието на акционери е орган на Банката во кој акционерите на Банката ги остваруваат своите права, а на секој акционер запишан во акционерската книга на Банката, од денот на уписот, му припаѓа правото на учество во работата на Собранието и правото на глас. Во согласност со Статутот на Банката, секоја обична акција дава право на глас во Собранието на акционери, а секоја акција која дава право на глас, дава право на еден глас во Собранието на Банката.

Во текот на 2021 година беше одржана 36. седница на Собранието на акционери одржана на 15.4.2021 година, и со оглед дека тоа беше годишно Собрание на акционерите на ТТК Банка АД Скопје, во согласност со Законот за банките, Законот за трговските друштва и други закони и подзаконски акти, беа усвоени: Годишниот извештај за работењето на ТТК Банка АД Скопје во 2020 година и Мислење по истиот од Надзорниот одбор, Финансиските извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2020 година ревидирани од Друштвото за ревизија „Мур Стивенс“ ДОО Скопје и Мислењето за извештаите од Надзорниот одбор, Годишната сметка на ТТК Банка АД Скопје за 2020 година, Одлуката за употреба и распоредување на нераспределената добивка на ТТК Банка АД Скопје за 2020 година, Одлуката за определување на износот на дивидендата и датуми на исплата на дивиденда за 2020 година (дивиденден календар), Извештајот и оцената на работата на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје во 2020 година, и Информацијата за резултатите од извршената оцена на соодветноста на членови на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје.

II. Информации и податоци за Надзорниот одбор

II.1. Состав и членства на членовите на Надзорниот одбор во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Надзорниот одбор

Во согласност со член 48 од Статутот на Банката, Надзорниот одбор го сочинуваат 7 (седум) члена, избрани во постапка и услови во согласност со закон. Најмалку една четвртина од членовите на Надзорниот одбор мора да бидат независни членови.

Надзорниот одбор на Банката што функционираше во текот на 2021 година го сочинуваат:

- Претседателот на Надзорниот одбор Глигорие Гоговски, магистер по електротехнички науки, надвор од Банката има функција на извршен член на Одборот на директори – Генерален директор во „Тетекс“ АД Тетово,
- Борислав Трповски, дипломиран правник со положен правосуден испит, надвор од Банката има функција на претседател на Одборот на директори на „Тетекс“ АД Тетово.
- Златко Черепналкоски, дипломиран електроинженер, надвор од Банката има функција на директор за малопродажба во „Енерџи Деливери Солушнс ЕДС“ ДОО, Снабдување со електрична енергија.
- Арсен Јаневски, доктор по правни науки, тој е професор во пензија, не членува во други органи на надзор и/или управување.
- Трим Кемали, дипломиран на комуникациски технологии (компјутерски науки), надвор од Банката има функција на заменик извршен директор на Дебарски бањи АД Дебар.
- Драгица Јовановска, дипломиран економист, надвор од Банката има функција на неизвршен член на Одборот на директори на „Тетекс“ АД Тетово и член на Надзорен одбор на „Петролгас“ ДОО Тетово

- Владо Камбовски, доктор по правни науки, надвор од Банката е член на Македонската академија на науки и уметност.

Со решенијата од 12.3.2021 година донесени од страна на гувернерката на Народна банка на РСМ беа издадени претходни согласности за именување (реизбор) на членовите на Надзорниот одбор на Банката и тоа за: м-р Глигорие Гоговски, Борислав Трповски, Драгица Јовановска, Трим Кемали и Арсен Јаневски, за период од 4 (четири) години.

Членовите Арсен Јаневски и Владо Камбовски се независни членови на Надзорниот одбор на Банката кои во целост ги исполнуваат критериумите за независност утврдени во Законот за банки.

Во текот на 2021 година Надзорниот одбор ги извршуваше работите од своја надлежност во рамките на работите определени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, Статутот и интерните акти на Банката.

Надзорниот одбор, иако во согласност со Законот на банки треба да се состанува најмалку еднаш квартално заради редовно следење и надзор на работењето на Банката, стабилноста и ефикасноста на Банката, обезбедување добро работење и управување и стабилност на Банката, во текот на 2021 година одржа 12 (дванаесет) редовни седници, но исто така беа организирани и 3 (три) одлучувања со писмена согласност на членовите на Надзорниот одбор, заради донесување одлуки како резултат на потребата од поддршка на оперативните функции на Банката.

Во текот на 2021 година Надзорниот одбор, преку доставените материјали на месечно ниво, ги следеше финансиските показатели од работењето на Банката како што се Билансот на состојба, Билансот на успех, продуктивноста, адекватноста на капиталот, каматната маргина, ликвидноста, како и изложеноста на сите видови на ризици. Надзорниот одбор, исто така, преку доставените материјали, ја следеше кредитната активност на Банката, наплатата на побарувањата и текот на судските постапки, како и портфолиото на преземените средства.

Врз основа на овие показатели Надзорниот одбор донесуваше соодветни заклучоци во правец на подобрување на работењето на Банката, поголема профитабилност на работењето, одржување на стабилноста, сигурноста и ликвидноста на Банката, како и одржување на добриот имиџ на Банката, во отежнати услови на работење предизвикани од пандемијата со Ковид-19.

Надзорниот одбор ја оценуваше соодветноста на воспоставените политики за управувањето со ризици и имајќи ја предвид регулативата од страна на Народна банка на РСМ, како и променетите услови во работењето на Банката, одобри или усвои нивно целосно ревидирање, нивна измена и/или дополнување или ја продолжи нивната важност за следниот период и одобри или усвои и други измени и/или дополнувања во политиките и актите поврзани со останатото работење на Банката.

Надзорниот одбор ги разгледа и ги усвои и извештаите коишто во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката имаат обврска да ги доставуваат на квартално, полугодишно и годишно ниво другите органи на Банката (Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор), како и Службата за внатрешна ревизија, Службата за контрола на усогласеноста на работењето на Банката со прописите и Одделот за спречување на перење пари и финансирање тероризам и Одговорното лице за обезбедување сигурност на информативниот систем на Банката (ОСИС).

Надзорниот одбор ги разгледа и ги усвои и извештаите на Службата за внатрешна ревизија од извршени редовни ревизии во согласност со Годишниот план на Службата за внатрешна ревизија за 2021 година одобрен од негова страна, како и извештаите за следење реализација на дадените препораки. При разгледувањето на извештаите од извршените ревизии Надзорниот одбор ги анализираше наодите содржани во истите и го следеше статусот на реализација на препораките на Службата за внатрешна ревизија по однос на констатираните наоди од ревизиите и

остана доследен на својот став дека треба во целост да се спроведуваат препораките дадени во извештаите од Службата за внатрешна ревизија заради доследно спроведување на законските и интерните акти на Банката.

Исто така, на одржаните седници во текот на 2021 година, Надзорниот одбор ги разгледуваше и останатите извештаи произлезени од законската и подзаконската регулатива и од интерните акти на Банката, пред сè поврзани со управување со ризиците на кои е изложена Банката во своето работење, како и останати информации и слично од доменот на останатото работење на Банката доставувани од надлежните служби.

Во 2021 година Надзорниот одбор го разгледа Записникот од извршената теренска контрола на Народна банка на РСМ, како и други извештаи доставени од страна на Народна банка на РСМ и други надлежни институции.

II.1.1. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Надзорниот одбор

Членовите на Надзорниот одбор ги избира, именува и разрешува Собранието на Банката со мнозинство од акциите со право на глас претставени на Собранието.

При изборот и именувањето на членовите на Надзорниот одбор се води грижа кандидираните членови за Надзорен одбор да ги исполнуваат потребните услови во согласност со законот, Статутот на Банката и Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор. Исто така Собранието на Банката води соодветна грижа за балансиран состав на експертски знаења и адекватна персонална квалификација на членовите на Надзорниот одбор, како и за исполнување на критериумот предвиден со Законот за банките според кој една четвртина од членовите на Надзорниот одбор треба да бидат независни членови кои ги исполнуваат критериумите за независност определени со истиот закон.

За именувањето на членовите на Надзорниот одбор се спроведува постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на Народна банка на РСМ.

Разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор од страна на Собранието на Банката се врши на законски пропишан начин, во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога со оцената на членовите на Надзорниот одбор се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Членовите на Надзорниот одбор од нивните редови избираат претседател на Надзорниот одбор. Во согласност со член 51 од Статутот на Банката, мандатот на членовите на Надзорниот одбор трае четири години, а во случај на предвремено престанување на функцијата на член/ови на Надзорниот одбор, на првата наредна седница на Собранието на Банката се врши избор за испразнетите места за остатокот од мандатот. Исто лице не може да биде независен член на Надзорниот одбор подолго од три последователни мандати.

Членовите на Надзорниот одбор на ТТК Банка АД Скопје се именувани под услови, критериуми и спроведена постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на НБРСМ во согласност со законот и подзаконските акти на НБРСМ и Статутот на Банката, при што е утврдено исполнувањето на потребните услови и критериуми за нивното именување, а за независните членови и критериумите за независност утврдени со Законот за банките. Независните членови на Надзорниот одбор и физичките лица поврзани со нив не се вработени и не се лица со посебни права и одговорности во Банката, не се акционери со квалификувано учество во Банката и не застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката, не работат, односно во последните три години не работеле во друштво за ревизија коешто во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години

немале материјален интерес или деловен однос со Банката во вредност којашто просечно годишно надминува 3 милиони денари.

Членовите на Надзорниот одбор имаат соодветни знаења и искуство за извршување на нивните надлежности и посветуваат доволно време за извршување на обврските што произлегуваат од надлежностите пропишани со Законот за банките, и избегнуваат судир на интересите, притоа императивно почитувајќи ги правилата пропишани во случај на појавен судир на интереси и обврските за давање писмени изјави.

Членовите на Надзорниот одбор поседуваат знаења и искуство потребни за независен надзор на работењето на Банката, за разбирање на активностите што ги врши Банката и материјалните ризици на коишто е изложена.

Исто така, Надзорниот одбор подготви Извештај за работењето на Надзорниот одбор на Банката за 2020 година и изврши оценка на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и истата ја достави до Собранието на акционери на Банката.

II.2. Информации и податоци за Одборот за управување со ризици

II.2.1. Состав и членства на членовите на Одборот за управување со ризици во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Одборот за управување со ризици

Во согласност со член 58 од Статутот на Банката, Одборот за управување со ризици на ТТК Банка АД Скопје се состои од пет члена, кои ги именува Надзорниот одбор на Банката од редот на лицата со посебни права и одговорности.

Во текот на 2021 година Одборот за управување со ризици работеше во состав:

1. Наталија Алексова, претседател на Одборот за управување со ризици, дипломиран економист, член на Управниот одбор на Банката, не членува во други органи на надзор и/или управување,
2. Димитри Трповски, заменик - претседател на Одборот за управување со ризици, магистер по бизнис администрација, директор на Секторот Стратешко банкарство, не членува во други органи на надзор и/или управување.
3. Зоран Колев, член на Одборот за управување со ризици, доктор по економски науки, заменик-директор на Секторот за комерцијално банкарство. Надвор од Банката е надворешен комисионер во Комисијата за хартии од вредност.
4. Јованка Ралевиќ, член на Одборот за управување со ризици, дипломиран економист, директор е на Дирекција за средства и ликвидност, не членува во други органи на надзор и/или управување.
5. Гордана Блажевска, член на Одборот за управување со ризици, дипломиран економист, директор на Дирекција за управување со ризици, не членува во други органи на надзор и/или управување.

Одборот за управување со ризици во 2021 година работеше и одлучуваше во рамките на своите надлежности утврдени со закон и подзаконски акти, Статутот и другите интерни акти на Банката, на своите седници кои во согласност со Законот за банките се одржуваа еднаш неделно.

На своите седници Одборот за управување со ризици редовно ги следеше ризиците на коишто е изложена Банката во своето работење и го следеше и оценуваше степенот на ризичност на Банката преку разгледување на соодветни извештаи произлезени од закон, подзаконски акти и интерните акти на Банката коишто го регулираат управувањето со ризиците.

Преку оваа документација, Одборот за управување со ризици вршеше и оценка на системите на управување со ризиците на Банката и ги анализираше ефектите од

управувањето со ризиците врз работењето на Банката, го следеше спроведувањето на стратегијата за управување со ризиците и воспоставените политики за управување со ризиците, се грижеше за воспоставување соодветни политики преку нивно ревидирање во согласност со променетата подзаконска регулатива на НБРСМ и/или променетите услови во работењето на Банката и обезбедување формално правно усвојување од страна на Надзорниот одбор на Банката. Исто така, преку разгледување на истата оваа документација, Одборот за управување со ризици го следеше и спроведувањето на интерните акти донесени од Управниот одбор на Банката во врска со одделните видови ризици на коишто е изложена Банката во своето работење.

Во согласност со своите надлежности, Одборот за управување со ризици ја следеше и усогласеноста на работењето на Банката со прописите од областа на управувањето со ризици и ги следеше и оценуваше системите на внатрешна контрола и контролните правила и механизми воспоставени за идентификување, мерење, оценка и следење на ризиците на кои е изложена Банката, како и по однос на тестирање на изложеноста на Банката кон истите.

Во текот на 2021 година Одборот за управување со ризици одржа 52 седници и едно одлучување без одржување на седница, на кои донесе одлуки за ревидирање на воспоставените политики за управување со ризиците, утврди ревидирани политики или ја продолжи важноста на веќе воспоставени политики, како и одлуки за одобрување на изложености кон лица од над 10 % до 20 % од сопствените средства на Банката. На своите седници, разгледувајќи ги доставените материјали, со свои констатации и инструкции упатуваше и насочуваше на потребата од преземање мерки и активности, особено во делот на наплатата на достасаните побарувања на Банката како потенцијален ризик од предизвикување дополнителни резервации коишто директно се рефлектираат со негативен ефект врз резултатот од работењето на Банката.

Одборот за управување со ризици, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, доставуваше квартални извештаи за својата работа до Надзорниот одбор на Банката и до Одборот за ревизија.

Исто така, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, Одборот за управување со ризици изврши оценка на сопствената работа од аспект на поединечните членови и колективно и истата ја достави до Надзорниот одбор на Банката во рамките на доставениот Извештај за својата работа во 2020 година.

II.2.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Одборот за управување со ризици

Надзорниот одбор на Банката ги избира, именува и разрешува членовите на Одборот за управување со ризици. Изборот и именувањето на членовите на Одборот за управување со ризици го врши Надзорниот одбор од редот на лицата со посебни права и одговорности определени со Статутот на Банката, притоа водејќи сметка членовите на Одборот за управување со ризици да ги исполнуваат потребните услови за нивно именување во согласност со законот и Статутот на Банката, а во Одборот за управување да има членство на членот на Управниот одбор кој е одговорен за следење на управувањето со ризиците, како критериум што е утврдено со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка.

Изборот и именувањето на членовите на Одборот за управување со ризици се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката за работењето и начинот на одлучување на Надзорниот одбор на Банката и Деловникот за работа на Надзорниот одбор.

Разрешувањето на членовите на Одборот за управување со ризици се врши од страна на Надзорниот одбор на Банката на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во

случај кога со оцената на членовите на Одборот за управување со ризици се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Составот на Одборот за управување со ризици е во согласност со член 90 став 2 од Законот за банките, член 58 точка 1 од Статутот на Банката и точка 24 од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка со тоа што еден од членовите на Управниот одбор (според статутарните одредби тоа е членот на Управниот одбор во чијашто надлежност е Секторот Стратешко банкарство, а со оглед на тоа дека во негова надлежност е Дирекцијата за управување со ризици исполнет е и критериумот за задолжително членство во Одборот за управување со ризици утврден со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка), а другите членови се лица со посебни права и одговорности именувани во согласност со одредбите од Статутот на Банката, каде што точно е определено од кои организациски единици и кои носители на раководни функции треба да го сочинуваат. Мандатот на членовите на Одборот за управување со ризици трае четири години, а претседателот и заменик - претседателот на Одборот за управување со ризици се бираат од редот на именуваните членови на Одборот за управување со ризици.

Именуваните членови на Одборот за управување со ризици ги исполнуваат потребните услови и критериуми предвидени со Законот за банките, Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка и Статутот на Банката и имаат искуство во областа на финансиите или банкарството од најмалку три години, како и познавање на работењето на Банката, нејзините производи и услуги и на ризиците на коишто е изложена Банката во своето работење.

II.3. Информации и податоци за Одборот за ревизија

II.3.1. Состав и членства на членовите на Одборот за ревизија во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Одборот за ревизија

Во согласност со член 61 од Статутот на Банката, Одборот за ревизија се состои од пет членови. Мнозинството членови во Одборот за ревизија се избира од редот на членовите на Надзорниот одбор, а останатите членови се независни членови. Членовите на Одборот за ревизија ги именува Надзорниот одбор на Банката со мандат од 4 години.

Одборот за ревизија на ТТК Банка АД Скопје што функционираше во текот на 2021 година го сочинуваат:

1. Душко Апостолоски, претседател и независен член на Одборот за ревизија, дипломиран економист, надвор од Банката е управител на „Бенд Ревизија и Консалтинг“ ДОО Тетово.
2. Данче Зографска, независен член на Одборот за ревизија, дипломиран економист, надвор од Банката е управител на Друштво за ревизија и проценка „Елит“ ДООЕЛ Скопје.
3. м-р Глигорие Гоговски, член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, каде по функција е претседател на Надзорниот одбор, магистер е по електротехнички науки, надвор од Банката има функција на извршен директор на Одбор на директори (генерален директор) на „Тетекс“ АД Тетово.
4. Борислав Трповски, член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, дипломиран правник со положен правосуден испит, надвор од Банката има функција на претседател на Одборот на директори на „Тетекс“ АД Тетово.
5. Златко Черепналкоски, член на Одборот за ревизија од редот на членовите на Надзорниот одбор на Банката, дипломиран електроинженер, надвор од Банката

има функција на директор за малопродажба во „Енерџи Деливери Солушнс ЕДС“ ДОО, Снабдување со електрична енергија.

Претседателот на Одборот за ревизија Душко Апостоловски и членот на Одборот за ревизија Данче Зографска се и овластени ревизори.

Надлежностите на Одборот за ревизија се определени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, Статутот и интерните акти на Банката.

Во текот на 2021 година Одборот за ревизија одржа пет седници, на кои беа разгледани извештаи и акти кои се во негова надлежност.

Одборот за ревизија ја следеше усогласеноста на работењето на Банката со прописите што се однесуваат на сметководствените стандарди и финансиските извештаи и точноста и транспарентноста на објавените финансиски информации за работењето на Банката во согласност со прописите за сметководство и меѓународните сметководствени стандарди, ги оценуваше системите за внатрешна контрола, ја следеше работата и ја оценуваше ефикасноста на Службата за внатрешна ревизија, ја следеше реализацијата на препораките на Службата за внатрешна ревизија од страна на одговорните лица, го следеше процесот на ревизија на Банката и ја оценуваше работата на Друштвото за ревизија.

На одржаните седници Одборот за ревизија разгледа и прифати: неревидирани финансиски извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2020 година, извештаи на независниот ревизор-Друштво за ревизија „Мур Стивенс“ ДОО Скопје и финансиски извештаи на ТТК Банка АД Скопје за 2020 година изготвени според Методологија на НБРСМ и според МСФИ, извештаи за работењето на Банката во текот на 2021 година, квартални извештаи за управување со ризици на кои е изложена Банката, квартални извештаи од Одборот за управување со ризици, извештаи на Службата за внатрешна ревизија за извршени ревизии во согласност со Годишниот план за 2021 година и од извршени инцидентни ревизии. Извештаи за следење реализација на дадените препораки, како и Годишниот извештај за 2020 година и полугодишниот Извештај за работењето за период јануари-јуни 2021 година, како и Годишниот план на Службата за внатрешна ревизија за 2021 година.

Одборот за ревизија ги разгледа Предлог-ревидираните акти кои го регулираат работењето на Службата за внатрешна ревизија и тоа: Повелба на Службата за внатрешна ревизија на ТТК Банка АД Скопје, Процедура за работа на Службата за внатрешна ревизија, Методологија за спроведување ИТ ревизија, Упатство за изготвување на стандарден извештај на Службата за внатрешна ревизија и Упатство за изготвување и чување на документација на Службата за внатрешна ревизија, при што Одборот оцени дека ревидираните акти се соодветни и претставуваат солидна основа Службата за внатрешна ревизија да ги извршува своите надлежности во согласност со задолжителните елементи на законската регулатива и Меѓународната рамка за професионална пракса на внатрешната ревизија.

Одборот за ревизија ги разгледа и двата Извештаи на Службата за внатрешна ревизија за оцена на постапување на Банката по Препорака од Народна банка на РСМ и оцени дека во Банката се извршени предвидените активности според Акцискиот план со што е постигнато подобрување на мерките и активностите за откривање и спречување на ПП/ФТ и зајакнување на системот за корпоративно управување.

Одборот за ревизија, во согласност со Законот за банките и Статутот на Банката, го ценеше своето работење во 2020 година од аспект на поединечните членови и колективно даде оцена којашто заедно со писмениот Извештај на работата во 2020 година ја достави до Надзорниот одбор на Банката. Исто така Одборот за ревизија, во согласност со Законот на банките и Статутот на Банката, на секои три месеци го известуваше Надзорниот одбор за својата работа во 2021 година и поднесе и Полугодишен извештај за својата работа во периодот јануари-јуни 2021 година до Надзорниот одбор.

II.3.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Одборот за ревизија

Членовите на Одборот за ревизија ги избира, именува и разрешува Надзорниот одбор на Банката.

Изборот и именувањето на членовите на Одборот за ревизија се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката и Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор. Членовите на Одборот за ревизија ги разрешува Надзорниот одбор на Банката на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор како и во случај кога со оцената на членовите на Одборот за ревизија се утврдени слабости и за надминување на истите е предложено назначување нови членови или замена на постојните членови.

Именуваните членови на Одборот за ревизија ги исполнуваат потребните услови и критериуми предвидени со Законот за банките и Статутот на Банката, а независните членови и критериумите за независност утврдени со Законот за банките. Независните членови на Одборот за ревизија и физичките лица поврзани со нив не се вработени и не се лица со посебни права и одговорности во Банката, не се акционери со квалификувано учество во Банката и не застапуваат акционер со квалификувано учество во Банката, не работат, односно во последните три години не работеле во друштво за ревизија коешто во тој период вршело ревизија на работењето на Банката и во последните три години немале материјален интерес или деловен однос со Банката во вредност која просечно годишно надминува 3 милиони денари.

II.4. Информации и податоци за Управниот одбор

II.4.1. Состав и членства на членовите на Управниот одбор во други органи на надзор и/или управување, надлежности и функционирање на Управниот одбор

Во согласност со член 64 од Статутот на Банката, Управниот одбор на Банката се состои од две лица.

Во текот на 2021 година Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје го водеше работењето и управувањето со Банката, ги вршеше работите и ги остваруваше надлежностите коишто му се ставени со Законот за банките и други законски и подзаконски прописи, Статутот и другите интерни акти на Банката,

Во 2021 година Управниот одбор го сочинуваат:

1. Претседателот на Управниот одбор проф. д-р Драгољуб Арсовски, кој е доктор на економски науки и
2. Членот на Управниот одбор Наталија Алексова, дипломиран економист.

Во текот на 2021 година Управниот одбор континуирано ги извршуваше работите поврзани со управувањето и застапувањето на Банката и водењето на работењето на Банката кои им се ставени во надлежност со законската и подзаконската регулатива, Статутот и другите акти на Банката. Одлучуваше за уредување прашања од тековен карактер, презеде повеќе мерки и активности за развој и подобрување на ефикасноста на внатрешната контрола на сите нивоа, како и за подобрување на внатрешната организација на Банката со цел зајакнување на функционирањето на системот на организациската поставеност на Банката, административната и сметководствената контрола и овозможувањето поефикасно следење и контролата на исполнување на оперативните цели, обезбедувањето точност во изработка на финансиските извештаи, обезбедувањето усогласеност на работењето на Банката со интерните политики и акти и законите и регулативата којашто го уредува работењето на банките,

зголемувањето на ефикасноста на вкупното работење и унапредувањето на ефикасноста на управувањето.

Управниот одбор во овој период континуирано го следеше текот на наплата на доспеаните побарувања на Банката од правните и физички лица и до стручните служби на Банката предлагаше мерки и активности за подобрување на наплатата на спорните побарувања.

Управниот одбор донесе повеќе измени и дополнувања на интерните акти на Банката - основни процедури, процедури, методологии, со цел усогласување со ревидираните и/или изменети и/или дополнети политики за управување со ризиците од страна на Надзорниот одбор на Банката во процесот на оцена на нивната соодветност со променетата регулатива од страна на Народна банка на РСМ, променетите услови во работењето на Банката, макроекономските фактори. Исто така, донесе измени и дополнувања и на други правилници, методологии и процедури поврзани со останатото работење на Банката, во кои беа дефинирани основните правила на внатрешна контрола при извршување на оперативните активности во Банката.

Управниот одбор ги разгледуваше извештаите на внатрешната ревизија и ги анализираше наодите содржани во нив, како и извештаите на Службата за усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам и на Одговорното лице за обезбедување сигурност на информативниот систем на Банката (ОСИС).

Во текот на 2021 година Управниот одбор преземаше мерки и активности за реализирање на одлуките и заклучоците на Надзорниот одбор како и на препораките од Службата за внатрешна ревизија.

Управниот одбор доставуваше до Надзорниот одбор месечни извештаи за работењето на Банката во 2021 година преку кои го известуваше Надзорниот одбор за своето работење.

Во текот на 2021 година Управниот одбор во континуитет продолжи со преземање активности за зајакнување на информативниот систем за следење на соодветноста и ефикасноста на поставените системи на внатрешна контрола и на процесот за управување со сигурноста на информативниот систем од аспект на обезбедување доверливост, интегритет и расположливост, како и обезбедување континуиран пристап до сите потребни информации на вработените во Банката.

Истовремено, преку воспоставените системи на организација и работа на Банката и внатрешна контрола во сите области од работењето на Банката, Управниот одбор обезбеди непречено функционирање на Службата за внатрешна ревизија и на Службата за усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам и пристап до документацијата и до вработените во Банката со цел непречено спроведување на нивните активности и овластувања.

Управниот одбор редовно ги следеше и извештајните анализи извршени од страна на менаџментот и од другите надлежни лица од организациски единици и делови на Банката.

Во текот на 2021 година Управниот одбор одлучуваше и без одржување состанок, но со давање писмена согласност за донесување поединечни интерни акти и одлуки по прашањата од негова надлежност определени со законска и подзаконска регулатива, Статутот и другите акти на Банката, како и по согледана потреба за уредување на настанати ситуации или појавени потреби од тековен карактер и заради јакнење на механизмите и контролните правила во клучните области од работењето на Банката.

II.4.2. Начин на избор, именување и разрешување на членовите на Управниот одбор

Надзорниот одбор на Банката ги избира, именува и разрешува членовите на Управниот одбор. При изборот и именувањето на членовите на Управниот одбор, Надзорниот одбор води сметка за условите коишто треба да ги исполнуваат во согласност со законот, Статутот на Банката и Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор. Надзорниот одбор го избира и претседателот на Управниот одбор од редот на членовите на Управниот одбор на Банката.

Изборот и именувањето на членовите на Управниот одбор се спроведува на начин и во постапка определени со Статутот на Банката за работењето и начинот на одлучување на Надзорниот одбор на Банката и Деловникот за работа на Надзорниот одбор.

За именувањето на членовите на Управниот одбор се спроведува постапка за добивање претходна согласност од Гувернерот на Народната банка на РСМ.

Разрешувањето на членовите на Управниот одбор се врши на начин и постапка како при нивното именување, а во случаи во согласност со законот и Статутот на Банката, како и во случај кога при оцената на членовите на Управниот одбор се утврдат одредени слабости, па за надминување на истите Надзорниот одбор презема активности со давање предлози за назначување нови членови на Управниот одбор или замена на постојните членови.

Во согласност со член 64 од Статутот на Банката, Управниот одбор на Банката се состои од две лица, од кои еден е претседателот избран со Одлуката на Надзорниот одбор од редот на членовите на Управниот одбор. Претседателот на Управниот одбор и членот на Управниот одбор се именувани за период од четири години. Правата и обврските на членовите на Управниот одбор се уредуваат со договор што го склучуваат членот на Управниот одбор и Надзорниот одбор во име на Банката, а го потпишува претседателот на Надзорниот одбор. Доколку на член/овите на Управниот одбор им престане членството и пред истекот на мандатот, за обезбедување на потребниот број членови пропишан со Законот за банките, Надзорниот одбор од своите редови именува вршител/и на должноста член на Управен одбор.

Членовите на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје се именувани под услови, критериуми и спроведена постапка во согласност со закон и подзаконски акти на НБРСМ, Статутот на ТТК Банка АД Скопје и Политиката за начинот на избор, следење на работењето и на разрешувањето на членовите на Надзорниот одбор, Одборот за управување со ризици, Одборот за ревизија и Управниот одбор, при што е утврдено исполнувањето на потребните услови и критериуми за нивното именување.

Членовите на Управниот одбор заедно поседуваат стручни знаења и искуство потребни за независно управување на Банката, за разбирање на активностите што ги врши Банката и на материјалните ризици на коишто е изложена, во согласност со правилата за корпоративно управување пропишани од страна на Советот на Народната банка на РСМ донесени во согласност со меѓународните стандарди.

II.5. Состав, надлежности и функционирање на Кредитниот одбор

Во согласност со член 73 од Статутот на Банката, Кредитниот одбор го сочинуваат пет членови и пет заменици членови.

Во текот на 2021 година Кредитниот одбор работеше во состав:

Членови:

1. Драгољуб Арсовски, претседател на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје /претседател на Кредитниот одбор/;
2. Наталија Алексова, член на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје;

3. Бобан Гоговски, директор на Секторот за комерцијално банкарство;
4. Димитри Трповски, директор на Секторот за стратешко банкарство;
5. Ирина Ристовска, директор на Секторот за правни работи и проблематични пласмани.

Заменици-членови:

1. Зоран Колев, заменик - директор на Секторот за комерцијално банкарство;
2. Бојан Штерјовски, раководител на Одделот за население;
3. Јованка Ралевиќ, директор на Дирекцијата за средства и ликвидност;
4. Горан Томовски, директор на Дирекцијата за правни лица; заклучно со 31.7.2021 година,
5. Емил Ристоски, директор на Дирекцијата за правни работи, лоши пласмани и преземени средства,
6. Зоран Јовановски, директор на Дирекција Деловна мрежа, сметано од 1.8.2021 година.

Во согласност со Статутот и другите интерни акти на Банката, Кредитниот одбор е надлежен да ги врши следните работи:

- да одлучува по поднесени барања од правни и физички лица за одобрување на кредити, акредитиви, гаранции и други видови изложености во рамките на лимитите утврдени со прописите и актите на Банката,
- да донесува Одлуки за измена и дополнување на Одлуката за висината на каматните стапки што ја врши ТТК Банка АД Скопје и на Тарифата за надоместоците на услуги што ги врши ТТК Банка АД Скопје и за постојни и при воведување нови производи и услуги;
- да врши продолжување на рокот на достасување на побарувањата два и повеќе пати за изложеност којашто ја одобрил во согласност со своите надлежности во процесот на кредитно одлучување и да го доставува на верификација до Одборот за управување со ризици;
- да го верификува продолжувањето на рокот на достасување на побарувањата два и повеќе пати што било одобрено од другите нивоа на кредитно одлучување и најмалку еднаш во месецот доставува до Одборот за управување со ризици Извештај за побарувањата кај кои е извршено продолжување на рокот на достасување во текот на претходниот месец;
- да донесува Одлука за реструктурирања на побарувања и најмалку еднаш во месецот доставува до Надзорниот одбор на Банката Извештај за реструктурирани побарувања во текот на претходниот месец;
- други работи утврдени со прописите и актите на Банката, како и определените со неговиот Деловник за работа.

Во текот на 2021 година Кредитниот одбор ги вршеше работите за кои е надлежен според Статутот и другите интерни акти на Банката, како и определените со неговиот Деловник за работа, на седници коишто се свикуваа и одржуваа најмалку еднаш неделно во согласност со Деловникот за работа на овој Одбор.

II.6. Состав, надлежности и функционирање на Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија

Во согласност со член 74 од Статутот на Банката, Одборот за управување и надгледување на информатичка технологија се состои од седум членови.

Во текот на 2021 година Одборот за управување и надгледување на информатичка технологија функционираше во следниот состав:

1. Драгољуб Арсовски, претседател на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје /претседател на Одборот/;
2. Наталија Алексова, член на Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје/член на Одборот/;

3. Бобан Гоговски, директор на Секторот Комерцијално банкарство/член на Одборот/;
4. Зоран Колев, заменик-директор на Секторот Комерцијално банкарство /член на Одборот/; **заклучно со 30.11.2021 година**;
5. Христијан Трифуновски, директор на Секторот за ИТ и позадински обработки / член на Одборот/;
6. Новак Вучевски, раководител на Одделот за системска и мрежна поддршка / член на Одборот/;
7. Васил Киров, одговорно лице за обезбедување на сигурноста на информативниот систем на Банката /член на Одборот/, **заклучно со 30.9.2021 година**;
8. Стево Цветковски, директор на Дирекција за информатичка технологија, **сметано од 1.12.2021 година**,
9. Јовица Стојкоски, одговорно лице за обезбедување на сигурноста на информативниот систем на Банката /член на Одборот/, **сметано со 1.10.2021 година**;

Во согласност со Статутот и другите интерни акти на Банката, во надлежност на Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија е да ги врши следните работи:

- да одлучува и да го набљудува развојот и имплементацијата на стратешките ИТ планови и да осигурува дека истите се конзистентни со бизнис стратегијата;
- да одлучува и да го одобрува портфолиото на проекти во ИТ;
- да ги набљудува извршувањата на главните ИТ проекти, вклучително да дава и приоритети на проектите, набавките и развојот на нови системи, одржувањето на постојните системи и законските барања и измени;
- да одлучува за ИТ буџетот и ИТ целите;
- да ја набљудува соодветноста на ИТ ресурсите во смисла на луѓе, опрема и обезбедувачите на ИТ сервиси и да дава крајна одлука во случај на неусогласеност помеѓу понудата и побарувачката;
- да ги ревидира ИТ проектите коишто имаат значителен трошок или коишто се од голема стратешка важност;
- да решава по основ на големи ИТ прашања и прави “trade-off “ одлуки, односно да го насочи работењето на ИТ на позначајните проекти за Банката за сметка на помалку значајните коишто привремено ги одложува или трајно ги откажува, во случаите кога има поголем број на предложени проекти и коишто не можат истовремено да се реализираат во согласност со условите и расположливите ресурси;
- да го следи квалитетот на ИТ услугите и задоволството на клиентите.

Во текот на 2021 година Одборот за управување и надгледување на информатичка технологија ги вршеше работите за кои е надлежен според Статутот и другите интерни акти на Банката, на седници коишто се свикуваа и одржуваа најмалку еднаш на три месеци во согласност со Деловникот за работа на овој Одбор. На тој начин Одборот за управување и надгледување на информатичката технологија ја оствари основната цел за којашто е формиран - да му помага на Управниот одбор и на Надзорниот одбор во носењето на одлуките во врска со ИТ.

II.7. Состав, надлежности и функционирање на Одборот за наградување

Во согласност со член 57 став 6 од Статутот на Банката и точка 17 од Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка формиран е Одбор за наградување за надлежности поврзани со воспоставувањето и спроведувањето на Политиката за наградување.

Надзорниот одбор на Банката на седницата одржана на ден 31.3.2021 година донесе одлука за именување членови на Одборот за наградување во ТТК Банка АД Скопје во следниот состав:

1. м-р Глигорие Гоговски - претседател;
2. д-р Арсен Јаневски – член;
3. Трим Кемали – член;
4. Драгица Јовановска – член;
5. д-р Владо Камбовски – член.

Одборот за наградување е надлежен да разгледува прашања во врска со вкупниот надомест (фиксен и варијабилен) на членовите на Управниот одбор и на лицата надлежни за функција на контрола и да доставува соодветни предлози до Надзорниот одбор.

Во текот на 2021 година Одборот за наградување одржа 4 (четири) седници на кои беа донесени предлог-одлуки од својата надлежност и доставени до Надзорниот одбор за конечно одлучување.

Информации и податоци за организациската структура на Банката, вклучително и за нејзините подружници

Организациската структура и поставеност на ТТК Банка АД Скопје е во согласност со Статутот, севкупната стратегија и деловната политика на Банката со цел да се исполнат целите утврдени во нив.

Банката го врши своето работење самостојно и преку своите организациски единици и организациски делови. Организациски единици во Банката се: секторите, дирекциите, службите, одделите и одделенијата, а организациски делови на Банката се филијалите на Банката, во чијшто состав функционираат експозитури и еден шалтер.

Во текот на 2021 година се вовеле нова работна позиција Офицер за заштита на личните податоци систематизирана под Управниот одбор, во согласност со регулативата за заштита на личните податоци.

Заклучно со 31.12.2021 година организациската структура на Банката ја сочинуваат 4 сектори, 1 дирекција под надлежност на Управниот одбор, две самостојни служби од кои една под надлежност на Надзорниот одбор, Секретаријат како посебна служба, лице одговорно за сигурност на информативниот систем, офицер за заштита на лични податоци, 10 дирекции (во рамки на четирите сектори), 20 оддели, мрежа од 7 филијали (Скопје, Тетово, Битола, Куманово, Охрид, Штип, Струмица), 21 експозитура и 1 шалтер.

Организациската структура на Банката е дадена во Прилог 1 кон Годишниот извештај.

IV. Примена на Кодексот за корпоративно управување

Кодексот за корпоративно управување на ТТК Банка АД Скопје е усвоен од страна на Надзорниот одбор на Банката на 30.9.2021 година. Кодексот за корпоративно управување ги опфаќа правилата на надзор и раководење во Банката со цел да се воспостават, одржуваат и унапредуваат правилата и стандардите за корпоративното управување во Банката засновани на постојната важечка законска и подзаконска регулатива и интерните акти на Банката кои ја сочинуваат корпоративната култура и вредности на Банката, со цел ефикасно и одговорно управување со Банката и намалување на ризикот во работењето, како и транспарентност на работењето на Банката.

Со Кодексот за корпоративно управување се опишува управувачката и организациската структура на Банката, односите меѓу управувачките тела и заинтересираните лица, системите на внатрешна контрола и управување со ризиците, транспарентноста и финансиското известување. Корпоративното управување во Банката преставува збир од заемни односи меѓу Надзорниот одбор, Управниот одбор, другите лица со посебни права и одговорности и акционерите на Банката преку кои се воспоставува соодветна организациска структура и соодветни механизми за дефинирање на целите на Банката и за нивно остварување и следење.

Во корпоративното управување Банката во целост е усогласена со начелата на Кодексот за корпоративно управување и другите важечки прописи.

За таа цел Управниот одбор на Банката даде Изјава за примена на Кодексот за корпоративно управување којашто е Прилог 2 кон Годишниот извештај за работењето на Банката.

V. Информации и податоци за акционерската структура на Банката - назив на акционерите со квалификувано учество и нивното учество во вкупниот број акции и вкупниот број издадени акции со право на глас и нивните претставници во Надзорниот одбор на Банката

На 31.12.2021 година акционерскиот капитал на Банката се состоеше од 907.888 обични акции со номинална вредност од 1.000 денари по акција или вкупно 907.888.000 денари. Акции се регистрирани и се водат кај Централниот депозитар за хартии од вредност на РСМ.

Во текот на 2021 година Банката нема извршено откуп на сопствени акции, ниту има издадено нова емисија акции.

Обичните акции им даваат право на глас на сопствениците на седница на Собранието на акционери, по принципот „една акција - еден глас“ и право на исплата на дивиденда.

Бројот на акционери заклучно со 31.12.2021 година изнесува 1.966, од нив 1.830 се физички лица и 136 се правни лица.

Акциите на Банката котираат на Македонската берза на хартии од вредност, во сегментот на задолжителна котација. Во согласност со Правилата за котација на Македонската берза, Банката ги објавува ценовно-чувствителните информации.

Акционер со квалификувано учество е „Тетекс“ АД Тетово кој заедно со поврзаните лица поседува 49,86 % од вкупниот број акции на Банката. Претставници во Надзорниот одбор на Банката се Глигорие Гоговски, Борислав Трповски и Драгица Јовановска.

VI. Информации и податоци поврзани со спроведувањето на политиката на наградување на Банката

Надзорниот одбор на Банката донесе ревидирана Политика за наградување која се применува од 1.10.2021 и којашто е во согласност со Одлуката за правила за добро корпоративно управување во банка и во линија со стратешкиот план и деловната политика на Банката, нејзините вредности, цели и долгорочни интереси. Политиката содржи мерки за избегнување и минимизирање на конфликтите на интерес или какво било негативно влијание врз солидното, прудентно и добро управување со ризиците, како и за превенција на прекумерното преземање ризици. Ревидираната Политика за разлика од претходната, вклучува зајакнати критериуми за наградување по одделни категории лица, посебно во делот на варијабилниот надоместок, кои базираат на комбинација од индивидуални остварувања, остварувања на бизнис ориентираните организациски единици и вкупните резултати на банката.

Во согласност со Политиката, наградувањето во Банката се реализира преку фиксни и варијабилни надоместоци, односно:

- фиксен дел од вкупниот надоместок, кој зависи од описот на работното место, надлежностите на органот на Банката и други фиксни надоместоци кои следуваат во согласност со закон и општ колективен договор и
- варијабилен дел од надоместокот, кој зависи од успешноста во извршувањето на работните задачи имајќи го предвид преземеното ниво на ризик (бонуси и останати непарични примања) и врз основа на дефинирани критериуми.

За операционализација на Политиката за наградување донесена е ревидирана Процедура за наградување, во којашто подетално се разработени видовите надоместоци и е пропишана постапката за наградување со фиксен и варијабилен надоместок. За спроведување на процесот на наградување се формирани:

- Одбор за наградување, формиран со одлука на Надзорниот одбор, надлежен за одобрување на висината на вкупниот надоместок на членовите на Управниот одбор и на лицата надлежни за функциите за контрола, како и за одобрување на годишниот варијабилен надоместок на лицата со посебни права и одговорности кои одговараат директно пред УО и
- Комисија за наградување, формирана со одлука на Управниот одбор, којашто е надлежна за спроведување на постапката за наградување со годишен варијабилен надоместок и нематеријални награди на останатите лица со посебни права и одговорности, и на останатите вработени.

• Применети критериуми за наградување

Вработените во Банката, вклучително и членовите на УО, лицата со посебни права и одговорности и останатите вработени имаат фиксен надоместок утврден во договорите за вработување. Во Политиката се дефинирани принципите и критериумите кога може да биде доделен варијабилен надоместок, кој што зависи од успешноста во извршувањето на работните задачи, земајќи го предвид и преземеното ниво на ризик. Варијабилниот надоместок не е гарантиран.

Дефинираните критериуми по одделни групи се како што следи:

- критериум за наградување на членовите на НО кое се врши преку Собранието на акционери е остварувањето на надлежностите поврзани со надзорот на работењето на Банката.
- критериуми за варијабилно наградување на Управниот одбор се обемот на надлежности и одговорности и успешноста во извршувањето на функцијата член на Управен одбор, обемот на работа и финансиската состојба на Банката, сложеноста во управувањето со Банката, успешноста во спроведување на стратегијата и годишниот план за работа, како и економските услови во кои делува Банката.
- лицата надлежни за функциите на контрола се наградуваат со варијабилен надоместок во согласност со критериумите поврзани со успешноста на нивното работење, независно од успешноста на активностите коишто се предмет на нивна контрола и се во директна корелација со нивната компетентност, професионалност, успешност и корпоративни вредности кои ги поседуваат.
- критериуми за варијабилно наградување на лицата со посебни права и одговорности се успешноста во исполнување или надминување на бизнис планот во делот за кој лицето со посебни права и одговорности е одговорно, ефикасноста во менаџирањето на процесите и подобрувањето на оперативната ефикасност, поттикнувањето и развивањето на креативен пристап во исполнување на работните плански активности, мотивацијата на вработените и промовирањето на тимската работа, постигнати исклучителни резултати во раководењето со што придонел за подобрување на резултатите и одговорноста на вработените и остварени исклучителни резултати при реализација на проектна задача.

- останатите вработени се наградуваат со варијабилен надоместок врз основа на остварување на планските задачи во повисок обем од предвиденото, зголемена ефективност и ефикасност во извршувањето на работните активности, дополнителен личен ангажман и вонредно залагање во реализирање на работните обврски, покажување дополнителна иницијатива за одредени задачи во интерес на Банката кои се надвор од описот и пописот на работното место на кое е распореден вработениот и придонесот во промовирање на корпоративните вредности на Банката.
- **Критериумите врз основа на кои е определен делот од надоместокот што се исплаќа во форма на акции или други права коишто даваат можност за стекнување акции**

Во ТТК Банка АД Скопје не се исплаќаат надоместоци во форма на акции и други права коишто даваат можност за стекнување акции.

- **Износ и структура на вкупен надоместок исплатен во текот на 2021 година**

Вкупниот надоместок исплатен во Банката во текот на 2021 година изнесува 178.136 илјади денари. Структурата на вкупниот надоместок искажана според висината и категорија на лица на кои им е исплатена соодветната висина, и по одделни групи и број на лицата во одделната група е следна:

во 000 МКД

Р. бр	Категории лица	надоместок бруто 2021			сооднос на фиксен и варијабилен дел	број на лица во група	број на лица на кои е исплатен варијабилен дел
		фиксен	варијабилен	вкупно			
1	Членови на НО	4.544	700	5.244	6,5:1	7	7
2	Одбор за ревизија	448	/	448	/	5	/
3	Членови на УО	8.550	1.306	9.856	6,5:1	2	2
4	Лица надлежни за функции на контрола	4.173	215	4.388	19,4:1	3	3
5	Останати лица со посебни права и одговорности	33.469	1.800	35.268	18,6:1	24	22
6	Останати вработени	122.825	107	122.932	1147,9:1	205	4
Вкупно		174.009	4.127	178.136	42,2:1	246	38

- **Сооднос на фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок**

апсолутен износ во 000мкд		сооднос на фиксниот и варијабилниот дел
фиксен дел	варијабилен дел	
174.009	4.127	42,2:1

Фиксниот и варијабилниот дел од вкупниот надоместок се во сооднос 42,2:1.

VII. Информации и податоци за политиката на Банката за избегнување судир на интересите

Во 2021 година Банката работеше во согласност со Политиката за идентификување и спречување судир на интереси усвоена од Надзорниот одбор на Банката на седниците од 28.6.2018 година, 30.6.2021 година и 30.11.2021 година.

Политиката е во согласност со Одлуката за правилата за добро корпоративно управување во банка и нејзините измени и дополнувања објавени во („Сл. весник на РСМ“ бр.24/18 и бр. 113/19), Законот за банките („Сл. весник на РСМ“ бр. 67/07, бр. 90/09, бр. 67/10, бр. 26/13, бр.15/15, бр.153/15, бр.190/16, бр.7/19, бр.101/19 и 122/21) и останатата регулатива којашто уредува прашања поврзани со судир на интереси како и во согласност со прифатени професионални стандарди и кодекси на однесување.

Со оваа Политика се дефинирани општите правила и генерални насоки за идентификување, избегнување и спречување судири на интереси, како и за преземање мерки и активности во случаите кога постои судир на интереси.

Политиката е обврзувачка за лицата со посебни права и одговорности во Банката и за сите вработени во Банката.

Конзистентната примена на оваа Политика овозможува навремено идентификување на судирите на интереси и преземање соодветни мерки и активности во случаите на постоење судир на интереси.

Членовите на Надзорниот одбор, Управниот одбор, Одборот за ревизија и Одборот за управување со ризици и лицата со посебни права и одговорности кои во согласност со Статутот на Банката се назначени од Управниот одбор на Банката на секои шест месеци даваат писмена изјава за не/постоење судир на нивниот личен интерес со интересот на Банката и за истите има обврска да ја извести Народната банка на Република Северна Македонија, во рок од 30 дена по истек на полугодието.

За постоење судир на интереси, пред одржување на седницата, членовите на органите на Банката даваат писмена изјава којашто се доставува до Надзорниот одбор и до Управниот одбор на Банката и во која се наведува основот од кој произлегува судирот на интереси. Членовите на органите на Банката не присуствуваат при донесувањето на одлуките доколку нивната објективност е доведена во прашање заради постоење судир меѓу нивниот личен интерес и интересот на Банката.

Банката има обврска да ги достави до Народната банка на Република Северна Македонија писмените изјави за постоење судир на интересите дадени од лицата со посебни права и одговорности во Банката, заедно со основот од кој произлегува судирот меѓу личниот интерес и интересот на Банката во рок од 15 дена по нивното донесување.

VIII. Информации за користењето услуги од надворешни лица коишто се значајни за целокупното работење на Банката

За целите на управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица, во 2021 година Банката работеше во согласност со Политика за користење услуги од надворешни лица, потврдена од Надзорниот одбор и Методологијата за избор, следење и оцена на користени услуги од надворешни лица донесена од Управниот одбор, целосно усогласени со релевантните подзаконски акти на Народната банка на Република Северна Македонија.

Предмет на уредувањето на Политиката за користење услуги од надворешни лица е утврдувањето на основните принципи и насоки за управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица. Користењето услуги од надворешни лица го опфаќа користењето услуги коишто ѝ овозможуваат на Банката да ги врши нејзините финансиски активности. Банката исто така утврдува критериуми во согласност со кои се дефинираат значајни услуги од надворешни лица, нивна оцена, следење и известување.

Основната цел на оваа Политика е со нејзините одредби да биде опфатен целиот процес, што вклучува најмалку:

- основни принципи и насоки за управување со ризиците коишто произлегуваат од користењето услуги од надворешни лица;

- критериуми за дефинирање значајни услуги од надворешни лица; донесување одлука за користење услуги од надворешни лица;
- нивниот избор;
- склучување на договорот;
- оцена и следење на ризиците поврзани со користењето на услуги од надворешни лица;
- надзор на работењето на надворешното лице од аспект на услугите коишто ги извршува за Банката вклучувајќи и следење на работењето на лица коишто надворешното лице ги користи при вршењето на услугите за Банката како и
- известување на органите на Банката за изложеноста од ризикот на користење на услугите од надворешни лица.
- правила и активности за замена на надворешното лице (англ. exit strategy).

Изборот на надворешно лице се заснова на соодветна анализа на неговото работење. За таа цел Банката развива сопствени критериуми (основни и дополнителни) врз основа на кои врши оцена на способноста и капацитетот на надворешните лица за навремено, квалитетно и ефикасно извршување на услугите.

Квалитетот на услугите што ги обезбедуваат надворешните лица е предмет на следење и годишна оцена.

Оцената на користените услуги од надворешни лица е фаза од процесот на користење услуги од надворешни лица, којашто во согласност со Политиката за користење услуги од надворешни лица се врши на годишна основа за склучените договори со надворешните лица по пропишана методологија. Годишното оценување го сочинуваат поединечната оцена на способноста и квалитетот на услугите од надворешните лица преку оцена на поодделни критериуми и сумарна оцена, кои се дел од годишен интегриран извештај којшто се доставува до Одборот за управување со ризици, Управниот и Надзорниот одбор на Банката.

IX. Политика на дивиденди

Во 2021 година, во согласност со Одлуката за употреба и распоредување на остварената добивка по годишната сметка на ТТК Банка АД Скопје за 2020 година донесена на Годишното собрание на акционери на Банката одржано во месец април 2021 година, нето-добивката во вкупен износ од 90.630.213 денари се распредели на дел за резерви во износ од 8.920.293 денари и дел за дивиденда во вкупен износ од 81.709.293 денари или 90,00 денари бруто по акција. Дивидендата се исплати во месец август 2021 година во согласност со Одлуката на Надзорен одбор донесена на 4.8.2021 година.

X. Изгледи за иден развој и деловен потфат

Сегашната клима сугерира дека и следната година ќе биде предизвикувачка, затоа Банката и понатаму внимателно ќе ги анализира тековните макроекономски параметри, ќе ги следи мерките, активностите и предвидувањата на економските авторитети и на носителите на економските политики и на операторите и ќе ги усогласува интерните индикатори и ќе го приспособува нејзиното работење на пазарните услови, со фокус кон одржување на ликвидноста и долгорочната стабилност.

Банката ќе продолжи да дејствува проактивно, фокусирајќи се кон стабилно и профитабилно оперативно работење врз основа на реални и на предвидливи очекувања. Растот на кредитната активност се очекува да продолжи да се реализира преку работата со населението и со малите и средни претпријатија, паралелно со

свкупното закрепнување на економската активност и на зголемената побарувачка за кредити. Притоа, Банката ќе ги презема сите неопходни активности за одржување на квалитетот на портфолиото, развој на понудата на производи и изнаоѓање флексибилни решенија приспособени на потребите на клиентите - правни и физички лица кои се најзасегнати од кризата со Ковид-19.

Креирањето одржливи и ефикасни процеси, реализацијата на планираниот обем на активности предвидени со деловната политика, понудата на нови производи приспособени на потребите на клиентите, натамошниот развој на дигитализација на процесите, надградбата на производите и услугите достапни преку дигиталните канали и потпирањето на сопствените извори на финансирање и понатаму ќе претставуваат основа на деловната стратегија на Банката за оваа 2022 година, при што и натаму депозитите од секторот население остануваат со доминантно учество во вкупните извори на средства.

5.2. Финансиски перформанси на Банката

➤ Биланс на успех

во илјади денари	Остварено	Остварено	Индекс	
	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2021	апс.	(%)
Нето-приходи од камата	269.256	257.458	-11.798	95,6%
Нето-приходи од провизии	147.672	194.050	46.378	131,4%
Нето-приходи од курсни разлики	9.500	11.087	1.586	116,7%
Нето-приходи од тргување од средствата и обврските за тргување	-5.212	5.358	10.570	-102,8%
Нето-приходи од тргување од средствата и обврските за тргување	266	1.226	960	461,2%
Останати приходи од дејноста	41.236	30.896	-10.341	74,9%
Вкупни оперативни приходи	462.719	500.074	37.355	108,1%
Оперативни трошоци	-332.622	-345.884	-13.262	104,0%
Нето оперативен приход	130.097	154.190	24.093	118,5%
Исправка на вредност на нефинансиски средства	-636	-406	230	63,9%
Исправка на вредноста на финансиски средства	-28.539	-102.755	-74.215	360,0%
Добивка (загуба) пред оданочување	100.922	51.029	-49.893	50,6%
Данок на добивка	-10.292	-6.425	3.867	62,4%
Добивка (загуба) по оданочување	90.630	44.604	-46.026	49,2%

Во периодот 1.1. - 31.12.2021 година, преку своето редовно оперативно работење, Банката успеа да генерира позитивен нето-оперативен приход пред исправки на вредност во износ од 154,2 милиони денари. Оперативната ефикасност е за 24,1 милиони денари повисока во однос на истиот период минатата година, како резултат на побрзиот раст на оперативните приходи во однос на оперативните трошоци. Вкупните оперативни приходи Банката на годишно ниво се за 8,1 % повисоки во однос на минатата година. Најголем придонес во зголемувањето имаат нето-приходите од провизии со годишен пораст од 31,4 %, како и нето-приходите од тргување од средствата и обврските за тргување.

Нето-приходите од камати и понатаму остануваат основна компонента во формирање на вкупниот оперативен приход на Банката со учество од 51,5 %.

Во тековната 2021 година, како резултат на зголеменото кредитирање кон секторот домаќинства, приходите од камати генерирани од овој сектор се повисоки, при што нивното учество и понатаму се зајакнува и е најзастапена компонента во структурата на приходите

од камата, за сметка на намаленото учество на приходите од камата кај секторот банки и финансиски институции и нефинансиски друштва.

Доминантна компонента во структурата на **расходите од камата** има секторот финансиски институции и истиот бележи зголемување во однос на минатата година. Нивното учество во текот на 2021 година се зголемува за сметка на намаленото учество на секторите домаќинства и стопанство. На годишна основа, учеството на расходите од камата од секторот домаќинства има опаѓачки тренд како резултат на пониски каматни стапки и зголеменото салдо на депозитите по видување.

Нето-приходите од провизии се втор значаен приход во структурата на вкупните приходи на Банката. Категоријата – нето- приходи од провизии за 2021 година изнесуваат 194,1 милиони денари и се повисоки во однос на претходната година за 31,4 % како резултат на зголемен обем и износ на трансакции од платниот промет во земјата, како и од зголемените приходи од провизии од картично и брокерско работење. Учеството на провизиите од секторот домаќинства во 2021 година бележи зголемување и изнесува 54,1 % (2020 година: 51,6 %), од кои 36,9 % се провизии остварени од платниот промет во земјата, 6,6 % се провизии остварени во доменот на картичното работење, 4,5 % се провизии остварени од платниот промет со странство и 4,4 % од провизии од кредитни активности. Учеството на провизии остварени од нефинансиските правни лица изнесува 34,9 % (2020 година: 39,3 %), од кои 24,2 % потекнуваат од платниот промет во земјата, 4,1 % од провизии од кредитни активности и 3,1 % од платниот промет со странство.

Кај оперативните трошоци во текот на 2021 година се забележува пораст од 4,0 % или 13,3 милиони денари. Најголем придонес во растот на оперативните трошоци има категоријата материјални, останати и административни трошоци.

Исправката на вредност на нефинансиските средства на Банката на нето-основа изнесува 0,4 милиони денари и е резултат на реализацијата на одредбите од Одлуката на НБРСМ за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања.

Исправката на вредност на финансиски средства на нето-основа за 2021 година изнесува 102,8 милиони денари и произлегува во поголем дел од влошување на состојбата на корпоративното кредитно портфолио.

➤ Извори на средства

Динамиката и структурата на позначајните позиции во рамките на вкупните извори на средства на Банката со состојба на 31.12.2021 година е следна:

во илјади денари	31.12.2020		31.12.2021		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити од банки	30.855	0,3%	12	0,0%	-30.843	0,0%
Депозити од комитенти	7.219.668	81,6%	7.697.799	84,1%	478.132	106,6%
Обврски по кредити	195.480	2,2%	96.318	1,1%	-99.162	49,3%
Субординирани обврски	188.234	2,1%	188.007	2,1%	-227	99,9%
Посебна резерва и резервирања	5.944	0,1%	6.186	0,1%	243	104,1%
ПВР и останата пасива	86.027	1,0%	81.209	0,9%	-4.818	94,4%
Акционерски капитал и резерви	1.118.248	12,6%	1.081.352	11,8%	-36.896	96,7%
ВКУПНА ПАСИВА	8.844.455	100,0%	9.150.883	100,0%	306.429	103,5%

Вкупните извори на средства на Банката на крајот на 2021 година изнесуваат 9.151 милиони денари и на годишно ниво бележат зголемување за 306,4 милиони денари или за 3,5 % како резултат на зголемени депозити од комитенти.

Депозитите од комитенти изнесуваат 7.698 милиони денари и истите се зголемени за 478,1 милиони денари или 6,6 %.

Обврските по кредити бележат намалување во однос на 2020 година, што се должи на вратени краткорочни позајмици од пазар на пари и на отплата на доспеаните рати од кредитните линии користени преку РБРСМ (ЕИБ и Посебен кредитен фонд).

✓ Депозити

Секторска структура

во илјади денари	31.12.2020		31.12.2021		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити од финансиски институции	919.822	12,7%	1.023.058	13,3%	103.236	111,2%
Депозити од претпријатија	1.478.204	20,5%	1.585.856	20,6%	107.652	107,3%
Депозити од домаќинства	4.821.642	66,8%	5.088.885	66,1%	267.243	105,5%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД БАНКИ И ДР.КОМИТЕНТИ	7.219.668	100,0%	7.697.799	100,0%	478.132	106,6%

Во текот на 2021 година, вкупната депозитна база на Банката се зголеми за 478,1 милиони денари или годишна стапка на раст од 6,6 %. Растот потекнува од депозитите од секторите домаќинства кои бележат годишен раст за 267,2 милиони денари или 5,5 %, потоа претпријатијата кои бележат годишен раст за 107,7 милиони денари или 7,3 % и финансиските институции коишто бележат зголемување за 103,2 милиони денари или 11,2 %.

Валутна структура

во илјади денари	31.12.2020		31.12.2021		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Денарски депозити	5.017.467	69,5%	5.330.083	69,2%	312.616	106,2%
Денарски депозити со девизна клаузула	86.396	1,2%	36.336	0,5%	-50.060	42,1%
Девизни депозити	2.115.805	29,3%	2.331.380	30,3%	215.575	110,2%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД КОМИТЕНТИ	7.219.668	100,0%	7.697.799	100,0%	478.132	106,6%

Од аспект на валутната структура, годишната промена на депозитната база укажува на раст на девизните депозити за 10,2 % или 215,6 милиони денари којшто се должи од зголемени девизни средства по видување од секторот домаќинства. Денарските депозити бележат годишен раст за 6,2 % или 312,9 милиони денари и истите и натаму го задржуваат доминантното учество од 69,2 %.

Рочна структура

во илјади денари	31.12.2020		31.12.2021		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Депозити по видување	3.877.913	53,7%	4.248.057	55,2%	370.144	109,5%
Краткорочни депозити	979.483	13,6%	1.170.995	15,2%	191.512	119,6%
Долгорочни депозити	2.362.271	32,7%	2.278.747	29,6%	-83.524	96,5%
ВКУПНИ ДЕПОЗИТИ ОД КОМИТЕНТИ	7.219.668	100,0%	7.697.799	100,0%	478.132	106,6%

Основен двигател за годишниот пораст на вкупните депозити преставуваат депозитите по видување, коишто се зголемени за 9,5 % или во апсолутен износ од 370,1 милиони денари и истите потекнуваат од секторот домаќинства. Краткорочните

депозити бележат апсолутен пораст од 191,5 милиони денари или 19,6 %, што во најголем дел произлегува од секторите финансиски институции и стопанство.

✓ Средства и пласмани

Позначајните позиции во рамките на вкупните средства на Банката во текот на 2021 година ја прикажаа следнава динамика и структура:

во илјади денари	31.12.2020		31.12.2021		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Парични средства и парични еквиваленти	1.801.523	20,4%	2.078.910	22,7%	277.386	115,4%
Вложувања во хартии од вредност и средства за тргување	1.238.215	14,0%	1.594.372	17,4%	356.156	128,8%
Кредити на комитенти, бруто	5.501.175	62,2%	5.049.542	55,2%	-451.632	91,8%
Резервација за кредити	-97.307	-1,1%	-109.352	-1,2%	-12.046	112,4%
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	2.543	0,0%	93.466	1,0%	90.922	3675,1%
Основни средства	216.282	2,4%	250.274	2,7%	33.992	115,7%
АВР и останата актива	182.023	2,1%	193.672	2,1%	11.650	106,4%
ВКУПНА АКТИВА	8.844.455	100,0%	9.150.883	100,0%	306.429	103,5%

Динамиката на вкупната актива на Банката е во согласност со движењето на вкупните извори на средства. Притоа, доминантното учество во вкупната актива и во текот на 2021 година се нето-кредитите на комитенти коишто во овој период забележуваат годишен пад од 8,6 % или 463,7 милиони денари. Тие го намалија нивното учество во активата на 54,0 % (2020 година: 61,1 %), за сметка на паричните средства коишто во текот на 2021 година забележаа зголемување на учеството на 22,7 % (2020 година: 20,4 %) и вложувањата во хартии од вредност го зголемија нивното учество на 17,4 % (2020 година: 14 %).

✓ Кредити

Секторска структура

во илјади денари	31.12.2020		31.12.2021		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Кредити на претпријатија	1.919.826	34,9%	1.429.903	28,3%	-489.923	74,5%
Кредити на домаќинства	3.581.349	65,1%	3.619.639	71,7%	38.290	101,1%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	5.501.175	100,0%	5.049.542	100,0%	-451.632	91,8%

На годишно ниво, бруто-кредитите на комитенти забележуваат намалување во износ од 451,6 милиони денари или 8,2 %. Кредитите на домаќинства во 2021 година имаат доминантно учество од 71,7 % во вкупните кредити на Банката. Кај секторот домаќинства продолжи континуираниот тренд на зголемување и во 2021 година, при што годишниот апсолутен раст изнесува 38,3 милиони денари или 1,1 %. Најголем придонес во растот имаат станбените и хипотекарните кредити. Кредитите на правните лица го намалуваат нивното учество од 34,9 % во 2020 година на 28,3 % во 2021 година, или за 6,6 процентни поени. Кредитите на правните лица во 2021 година бележат пад од 25,5 % или 489,9 милиони денари.

Валутна структура

во илјади денари	31.12.2020		31.12.2021		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Денарски кредити	3.421.384	62,2%	3.060.226	60,6%	-361.158	89,4%
Денарски кредити со девизна клаузула	2.022.347	36,8%	1.949.015	38,6%	-73.331	96,4%
Девизни кредити	57.444	1,0%	40.301	0,8%	-17.143	70,2%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	5.501.175	100,0%	5.049.542	100,0%	-451.632	91,8%

Во однос на валутната структура на кредитите, годишниот пад во најголем дел произлегува од намалените денарски кредити од секторот стопанство. Во структурата на бруто-кредитите и натаму доминираат денарските кредити со 60,6 % од вкупните бруто-кредити.

Рочна структура

во илјади денари	31.12.2020		31.12.2021		Индекс	
	Износ	Структура	Износ	Структура	апс.	(%)
Краткорочни кредити	484.876	8,8%	394.760	7,8%	-90.115	81,4%
Долгорочни кредити	4.965.688	90,3%	4.531.859	89,8%	-433.829	91,3%
Нефункционални кредити	50.611	0,9%	122.923	2,4%	72.312	242,9%
ВКУПНО БРУТО КРЕДИТИ	5.501.175	100,0%	5.049.542	100,0%	-451.632	91,8%

Во однос на рочната структура, годишниот пад на кредитите во најголем дел се должи од долгорочните кредити кои бележат намалување за 8,7 % или за 433,8 милиони денари и во целост произлегува од секторот стопанство.

6. АКТИВНОСТИ ПО СЕГМЕНТИ

6.1. Управување со ризици

Управувањето со ризиците претставува значајна функција во работењето на Банката, којашто обезбедува стабилност на долг рок и остварување на поставените цели со изложување на прифатливо ниво на ризик. Заради важноста на управувањето со ризиците при остварување на финансиските и деловните цели на Банката, во текот на 2021 година се спроведоа мерки и активности коишто дејствуваа во насока на унапредување на воспоставениот систем за управување со ризици.

Во согласност со организациската поставеност, управувањето со ризиците се спроведува на сите нивоа во организациската хиерархиска структура, и тоа на:

1. Стратегиско ниво – од страна на Надзорниот одбор, на Управниот одбор и на Одборот за управување со ризици;
2. Макро ниво – од страна на Дирекцијата за управување со ризици и
3. Микро ниво – од страна на вработените, кои при преземање на ризикот, ја остваруваат својата улога во управувањето со ризиците преку конзистентна примена на интерните акти на Банката.

Управувањето со одделните ризици ги опфаќа активностите поврзани со идентификување, мерење/оцена, следење и контрола на ризиците, со што се создава основа за исполнување на следните цели:

- Вработените кои ги преземаат ризиците и вработените кои управуваат со ризиците јасно да ги разбираат истите;
- Изложеноста на одделни ризици и вкупниот профил на ризик на Банката да биде во согласност со стратегијата и рамката поставена од страна на Надзорниот одбор;
- Одлуките за изложување на одделни видови ризици да бидат во согласност со целите поставени во Развојниот план на Банката;
- Воспоставување и одржување прифатлив сооднос меѓу стапката на принос и преземените ризици;
- Одржување соодветно ниво на капитал за покривање на сите преземени ризици.

➤ Адекватност на капиталот

Управувањето со капиталот на Банката и одржувањето соодветна стапка на адекватност на капиталот претставува составен дел од системот за управување со ризици. Во рамките на овој процес Банката пресметува интерен капитал потребен за покривање на материјалните ризици на коишто е изложена. На крајот на 2021 година стапката на адекватноста на капиталот изнесува 19,04 %, што претставува зголемување од 1,30 процентни поени на годишна основа. На годишна основа се забележува намалување на пондерираната актива кај сите три ризици: кредитен, валутен и оперативен ризик.

➤ Кредитен ризик

Во текот на 2021 година кредитниот ризик претставуваше ризик со најголемо значење за работењето на Банката, а произлегува оттаму што кредитната активност на Банката претставува доминантна позиција во нејзината вкупна актива.

Во текот на годината беа спроведени повеќе мерки коишто имаа за цел унапредување на целокупниот процес на управување со кредитниот ризик, и тоа од фазата на одобрување, преку фазата на следење и мерење на кредитниот ризик, сè до фазата на присилна наплата на побарувањата.

Во текот на 2021 година Банката вршеше класификација на кредитната изложеност и пресметка на исправка на вредност и посебна резерва само на поединечна основа.

Преку постојано следење на диверзификацијата на изложеноста од аспект на: сектор, дејност, географска локација, тип обезбедување, тип производ, валута и слично, се обезбеди дисперзирање на кредитниот ризик и оптимизирање на квалитетот на кредитната изложеност.

Вкупната кредитна изложеност на Банката на 31.12.2021 година изнесува 8.571 милиони денари и во однос на 31.12.2020 година е зголемена за 0,8 %. На крајот на годината вкупниот износ на пресметана исправка на вредност/посебна резерва изнесува 134.813 илјади денари и истата на годишно ниво е зголемена за 20.359 илјади денари.

Во прилог е претставена секторската структура на кредитната изложеност за 2021 и 2020 година. Споредбено на годишно ниво од секторски аспект имаме намалување на кредитната изложеност кај нефинансиски правни лица за 522.883 илјади денари и зголемување на кредитната изложеноста кај физички лица за 30.977 илјади денари и кај финансиски институции за 558.256 илјади денари.

➤ Ликвидносен ризик

Во текот на 2021 година Банката на континуирана основа управуваше со ликвидносниот ризик во согласност со законските одредби и интерните акти и тоа преку планирање и следење на приливите и одливите на паричните средства, следење на нивото на ликвидност и стапката на покриеност со ликвидност, воспоставување и одржување на соодветна рочна структура, следење на изворите на средства и нивна концентрација и расположливите неоптоварени средства, интерни ликвидносни показатели, вложувања во удели во инвестициски фондови и сл.

Ликвидната актива на 31.12.2021 година изнесуваше 2.817 милиони денари и на годишна основа е зголемена за 121 милиони денари, односно за 4,5 %.²

На крајот на годината учеството на ликвидната во вкупната актива изнесува 30,8 %, а покриеноста на краткорочните обврски со ликвидна актива е 52,0 %.

➤ Пазарни ризици

Преку следење на флукуациите на пазарните цени на хартиите од вредност коишто се дел од портфолиото за тргување, Банката на редовна основа управуваше со пазарниот ризик.

Заради минималното учество на портфолиото за тргување во вкупната актива на Банката, ризикот што произлегува од промената на цените на финансиските инструменти немаше значајно влијание врз нејзиното работење.

Во рамките на пазарните ризици, Банката управува и со каматниот и валутниот ризик. Банката на редовна месечна основа го утврдува ефектот од промените на каматните стапки врз економската вредност на портфолиото на банкарските активности, за што доставува извештаи до органите на управување во Банката и до НБРСМ. Каматниот ризик мерен преку учеството на промената на економската вредност на портфолиото на банкарските активности во сопствените средства бележи зголемување од 0,6 % на крајот на 2020 година на 1,4 % на крајот од 2021 година.

Управувањето со валутниот ризик се остварува преку почитување на законските и интерно дефинираните лимити со кои се ограничуваат отворените девизни позиции по одделни валути и агрегатно, како и преку дефинирање и примена на прифатливи инструменти за ублажување на истиот. Во текот на годината споменатите показатели се движеа во рамките на воспоставените лимити.

На 31.12.2021 година отворената девизна позиција на Банката е долга и изнесува 37,3 милиони денари, што претставува 3,3 % од сопствените средства на Банката.

² Во согласност со ревидираната Политика за управување со ликвидносен ризик усвоена на 30.12.2021 година со примена на 31.12.2021 година, Банката за следењето на ликвидносниот ризик ќе користи податок на износ на високо ликвидна актива, усогласувајќи се со новата регулатива за управување со ликвидносниот ризик и пресметката на стапката на покриеност со ликвидност.

➤ **Оперативен ризик**

Следењето и управувањето со оперативниот ризик што се појавува како последица на несоодветни или на погрешни интерни процеси, заради грешки на вработените, грешки на системот или заради влијанието на надворешни настани во Банката се спроведуваа во согласност со Политиката за управување со оперативен ризик.

Од извршената анализа на пријавените оперативни ризици во текот на 2021 година, најчеста причина за појава на ризични настани бил надворешен фактор.

Управувањето со оперативните ризици се врши децентрализирано од страна на сите вработени и организациски единици, додека следењето и известувањето се надлежност на Дирекцијата за управување со ризици. Управувањето со оперативниот ризик е сложен процес кој бара активно учество на сите вработени во Банката со цел минимизирање на можноста за настанување штетни настани, ограничување на обемот на потенцијалните загуби и веројатноста за нивна реализација на ниво коешто е прифатливо за Банката.

Во текот на 2021 година беа спроведени обуки за оперативен ризик на три нивоа и тоа: прво ниво за сите вработени, второ ниво за известувачите за оперативен ризик и трето ниво за лицата вклучени во годишната оценка на оперативниот ризик.

➤ **Други немерливи ризици**

Врз основа на добиените материјали од надлежните организациски единици, Дирекцијата за управување со ризици на квартална основа изработуваше извештаи за следење на стратемскиот и репутациониот ризик, коишто ги доставуваше до Одборот за управување со ризици, Управниот одбор, Одборот за ревизија и до Надзорниот одбор.

Преземените мерки за унапредување на системот за управување со ризици придонесоа Банката да оствари ефикасно управување со истите, односно да ја одржува изложеноста на ризиците од оваа група на умерено ниво.

➤ **Стрес-тест анализи**

Дел од системот за управување со ризици претставуваат и стрес-тест анализите коишто се спроведуваат најмалку на годишна основа. Банката изврши стрес-тестирање на изложеноста на одделните ризици, како и нивното меѓусебно влијание преку спроведување комбинирано сценарио и стрес-тестирање во обратна насока со состојба на 31.12.2021 година. Резултатите од стрес-тест анализата го рефлектираат влијанието на одделните ризици врз финансискиот резултат и стапката на адекватност на капиталот на Банката, при што истите покажаа дека солвентноста и ликвидноста нема да бидат загрозени и при реализација на претпоставките дефинирани во поодделните сценарија.

6.2. Корпоративно банкарство – Корпоративни клиенти и МСП

✓ Кредитирање корпоративни клиенти и МСП

Во текот на 2021 година, Банката ја зајакнуваше соработката со постојните квалитетни клиенти, поддржувајќи ја нивната ефикасност и успешност со понуда на индивидуални решенија и производи, а со цел создавање и одржување долгорочно партнерство.

Преку редовни контакти и посети на клиенти, континуирано се следеа потребите и задоволството од соработката, што придонесе за поквалитетно управување со конкурентноста на понудата на кредитните продукти, услугите од областа на платните промети, документарното работење и електронското банкарство.

Заради ефектот од пандемијата врз економијата во продажбата се таргетираа високо бонитетни компании со развоен потенцијал, со одржливи и профитабилни инвестициски проекти и со способност за сервисирање на обврските.

Банката континуирано преземаше активности за засилен мониторинг на работењето на клиентите со повисок кредитен ризик што резултираше со подобрување на наплатата на редовните и побарувањата во доцнење.

По завршувањето на првиот квартал од 2021 година заврши и мораториумот кој го користеа најпогодените правни лица од пандемијата со корона вирусот по што се започна со редовно подмирување на достасаните обврски. На дел од најпогодените компании им беше понудено реструктурирање на нивната изложеност со цел полесно справување со последиците од корона вирусот.

Од аспект на структурата на кредитното портфолио на Банката на 31.12.2021 година, учеството на кредитите на корпоративните клиенти изнесува 41,2 %, а кредитите на МСП учествуваат со 58,8 % во вкупните кредити на правните лица.

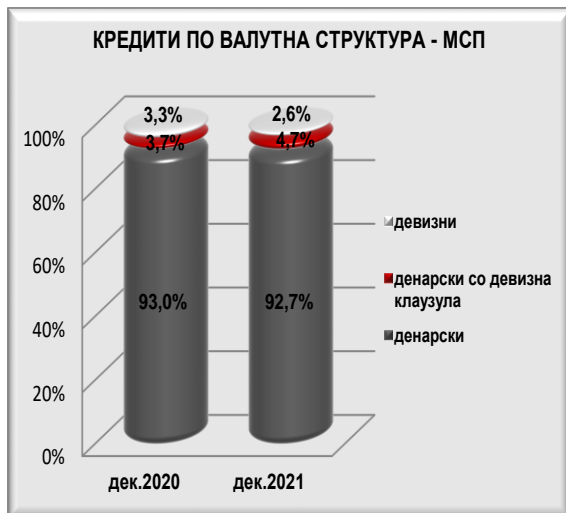

Според валутната структура, во кредитното портфолио на големите клиенти е остварен благо намалување на учеството на денарските кредити од 93,9 % на 92,6 % во 2021 година во однос на 2020 година, што пак резултира со благ пораст на учеството на девизните кредити од 2,6 % на 3,2 % и на учеството на денарските кредити со девизна клаузула од 3,5 % на 4,2 % за 2021 година во однос на 2020 година.

Во однос на рочната структура, во кредитното портфолио на големите клиенти може да се забележи дека се одржува сличен сооднос на долгорочните и краткорочните кредити во последните две години. Па така учеството на долгорочните кредити во 2021 година изнесува 85,9 % од вкупното портфолио на големи клиенти, што претставува намалување од само 0,1 % во однос на 2020 година кога долгорочните кредити учествувале со 86 % во вкупното портфолио. Заради тоа и учеството на краткорочните кредити за последните две години се одржува на слично ниво и тоа за

2021 година изнесува 14,1 %, додека за 2020 година учеството на краткорочните кредити изнесувало 14 % во вкупното портфолио на големите клиенти.

Според валутната структура, во кредитното портфолио на МСП се забележува дека учеството на денарските кредити во вкупното портфолио се одржуваат на слично ниво. За 2021 година учеството на денарските кредити изнесува 92,7 % што е благо намалување од 0,3 % во однос на 2020 година кога учеството изнесувало 93 %. Кај учеството на девизните кредити има благо намалување од 0,7 процентни поени и тие за 2021 година учествуваат со 2,6 % во вкупното портфолио за разлика од 2020 година кога учествувале со 3,3 %. Заради тоа кај денарските кредити со девизна клаузула има пораст од 1 процентен поен во однос на претходната година. Учеството на денарските кредити со девизна клаузула изнесува 4,7 % во вкупното портфолио за разлика од 2020 година кога учествувале со 3,7 %.

Во однос на рочната структура, кредитното портфолио на МСП се карактеризира со доминантно учество на долгорочните кредити, односно 84,9 % што е на многу слично ниво како и претходната година. Краткорочните кредити за 2021 година учествуваат со 15,1 % во вкупното портфолио на МСП клиенти.

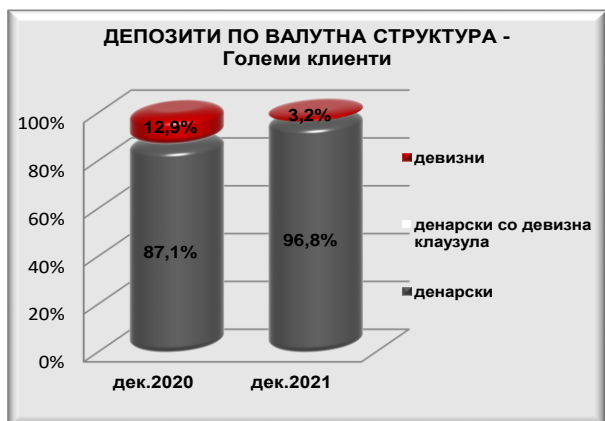
✓ Депозитно работење на корпоративни клиенти

Во текот на 2021 година како резултат на постепено подобрување на економската активност на клиентите и зголемената ликвидност од работењето, депозитите на корпоративните клиенти бележат пораст од 18 % или 70,5 милиони денари во однос на претходната година.

Како што може да се забележи по рочната структура, депозитите по видување бележат намалување од 8,8 процентни поени во текот на 2021 година во однос на 2020 година, односно се намалени од 43,2 % за 2020 година на 34,4 % за 2021 година. За разлика од депозитите по видување, учеството на орочените депозити во вкупното портфолио бележат пораст, и за 2021 година нивното учество изнесува 66,8 % за разлика од 2020 година кога учеството на орочените депозити изнесувало 56,8 % во вкупните депозити на корпоративни

клиенти.

Во однос на валутната структура, учеството на денарските депозити во текот на 2021 година бележи значителен пораст од 9,7 процентни поени за сметка на девизните депозити. Денарските депозити имаат доминантно учество од 96,8 %, наспроти девизните депозити со 3,2 % во вкупното депозитно портфолио на големите клиенти.

Депозитната активност во делот на МСП исто како кај корпоративните клиенти бележат тренд на пораст во износ 3,4 % или 37,2 милиони денари во текот на 2021 година.

Анализирано по валутна структура и во 2021 година денарските депозити го задржуваат доминантно учество во депозитната база на МСП со 87,8 %, при што бележат пораст на учеството од 2,4 процентни поени во однос на претходната година. Исто така учеството на девизните депозити се зголемува во текот на 2021 година и тоа за 2,2 процентни поени во однос на 2020 година, за сметка на намаленото учество на денарските депозити со девизна клаузула коишто бележат пад од 4,7 процентни поени, односно го намалуваат учеството на 3,2 % во 2021 година во вкупните депозити на МСП клиентите.

Во рочната структура на вкупните депозити на МСП се забележува благ пораст на орочените депозити од 1,5 процентни поени во текот на 2021 година во однос на 2020 година. Сепак, депозитите по видување сеуште имаат доминантно учество од 87,2 % во вкупните депозити на МСП клиентите за разлика од орочените депозити кои и покрај порастот учествуваат со 12,8 % во вкупните депозити на МСП.

6.3. Деловна мрежа

Во годината зад нас, Банката им овозможи на нејзините клиенти професионално користење на производите и услугите, притоа ставајќи го акцентот на ефикасноста на своите услуги преку квалитетното и брзо опслужување.

И во текот на 2021 година Банката го насочи фокусот на работењето во сегментот Деловна мрежа на патот кон остварувањето на поставените деловни цели, и тоа:

- Подобрување на квалитетот на услугата, а со тоа зголемување на задоволството и на лојалноста на клиентите кон Банката;
- Преземање активности за дополнителна продажба на производи и услуги на постојните клиенти;
- Обуки, тренинзи и тестирање на вработените со цел зајакнување на стручноста и на знаењето на вработените во филијалите и во експозитурите;
- Континуирана поддршка на вработените за остварување на продажните цели и следење на степенот на остварување;
- Подобрување на организацијата на работење и ефикасноста на процесите.

➤ Физички лица

Во 2021 година Банката оствари пораст на кредитното портфолио во споредба со минатата година.

Преку целата година, Банката активно и во согласност со пазарните услови, потребите и барањата на корисниците ја приспособуваше понудата преку измена на условите и воведување продажни промоции со акцент на потрошувачките и станбените кредити.

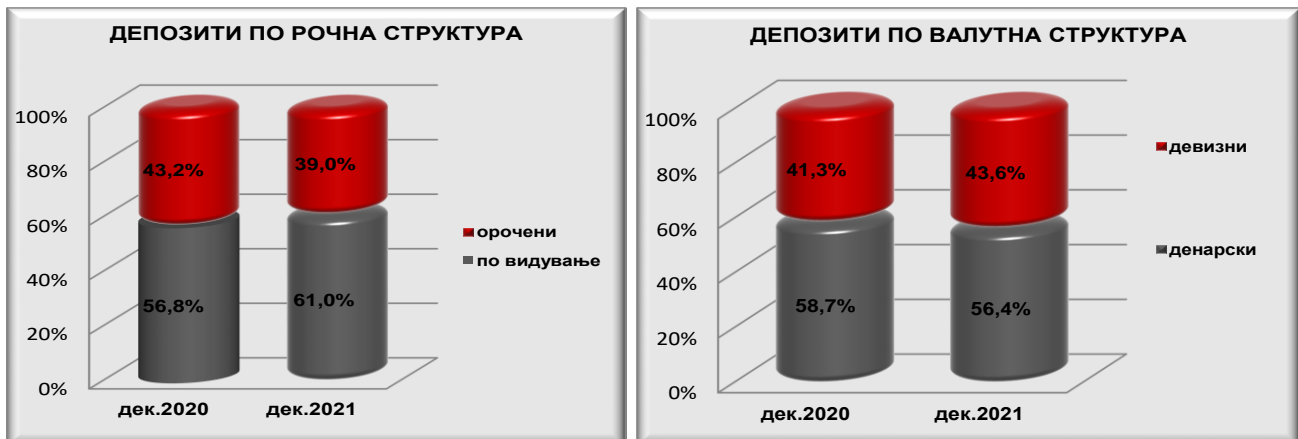
Конкурентноста на понудата овозможи успешна реализација и зголемување на портфолиото на кредитите кај физичките лица.

Во вкупните кредити одобрени на физички лица најголемо процентуално учество имаат потрошувачките и хипотекарните кредити со 54,5 %, потоа следуваат станбените кредити со 39,0 % и останато кредитните картички и негативните салда.

Во областа на депозитното работење, во 2021 година, Банката и натаму продолжи со систематскиот пристап во спроведувањето на стратегијата на задржување на постојното депозитно портфолио и селектирање на новите депозити во согласност со пазарните услови. По валутна структурата на депозитите кај физичките лица, штедењето во денари во текот на 2021 година учеството со 56,4 %, за сметка на штедењето во странска валута кое учествува со 43,6 % во вкупното депозитно портфолио.

Во однос на рочната структура, депозитите по видување учествуваат со 61,0 %, додека орочените депозити до и над една година со 39,0 %. Се забележува тренд на пораст на депозитите по видување за 4,2 процентни поени во однос на 2020 година.

6.4. Картично работење

Во текот на 2021 година ТТК Банка АД Скопје започна проект со Mastercard за издавање на Mastercard картички, како и проект со SIA за проширување на мрежата на ATM-и.

Вкупниот број картички на крајот од 2021 година изнесува 44.354, од кои 85 % се однесуваат на VISA, додека 15 % од нововведените MasterCard.

Се реализираа многубројни презентации кај правни лица со цел зголемување на директната продажба на картичките, аквизиција на правни лица за исплата на плата преку дебитни картички, како и воспоставување стабилни и постојани деловни односи со клиентите.

Во текот на 2021 година реализиран е зголемен број трансакции со VISA и Master картичките на ТТК Банка АД Скопје на ATM и ПОС-мрежа за 31,8 %, односно зголемен вкупен промет на ATM и ПОС мрежа за 25,6 % во однос на 2020 година. Вкупниот промет на ПОС-мрежата е зголемен за 33,4 %, а вкупниот број на трансакции забележи раст од 36,7 % во однос на 2020 година.

6.5. Платен промет во земјата и странство

Во 2021 година Банката продолжи успешно да ги извршува активностите во делот на платните промети и максимално да се ангажира во задржување на довербата и одговарање на потребите на своите комитенти.

Банката работеше на доближување на производителите до постојните клиенти и привлекување нови преку понуди приспособени на потребите на клиентот и продолжи со обезбедување брза и квалитетна услуга.

➤ **Платен промет во земјата**

Банката вршеше услуги од денарскиот платен промет преку мрежата филијали и експозитури и преку електронско и мобилно банкарство наменето за физички и правни лица.

Во текот на 2021 година се евидентирани позитивни движења во доменот на денарскиот платен промет. Бројот на обработени трансакции на задолжување во споредба со минатата година бележи пораст од 16,42 % со што се продолжува трендот на зголемување.

Покрај вообичаените стандардни услуги од платниот промет и во 2021 година Банката продолжи да го промовира и да го развива користењето на електронското и мобилното банкарство.

➤ **Платен промет со странство**

И во 2021 година Банката продолжи со комплетна и брза банкарска услуга, со цел ефикасно, квалитетно и навремено исполнување на барањата на клиентите. Банката ги вршеше непречено трансакциите за обработка на ностро и лоро дознаки при што е реализирано зголемување од 12,01 % кај износот на обработени девизни лоро дознаки во однос на минатата година.

Во делот на платниот промет со странство ќе продолжи да се стреми кон поефикасен, поквалитетен и лесно достапен банкарски сервис.

6.6. Електронско банкарство

Во услови на кризата со Ковид-19, Банката стави посебен акцент на проширување на услугите преку електронско и мобилно банкарство. Продолжи да го афирмира работењето на клиентите по пат на електронско банкарство и го задржа позитивниот тренд на раст и во бројот на корисници и според бројот на реализирани налози. На зголемувањето на бројот на корисници дополнително влијаеше и тоа што Банката континуирано ја нуди оваа услуга без фиксни трошоци за приклучок и со најниски надоместоци.

Продолжи растот и во бројот на корисници на апликацијата за мобилно банкарство ТТК М-банк со единствен, модерен и препознатлив дизајн, кој овозможува користење на производите и услугите на Банката, односно управување со сопствените финансии преку целосна достапност на банкарските услуги на мобилните телефони со оперативен систем Android и iOS, независно од времето и од локацијата на корисникот.

Евидентно е зголемување на бројот на корисници на електронските сервиси за информирање (СМС и е-пошта), што укажува на фактот дека клиентите ја препознаваат предноста на овој сервис, што овозможува брзо и сигурно информирање и контрола на состојбите на сметките, како и поголема безбедност и заштита при реализацијата на трансакциите.

Имплементирани се посебни механизми за зголемена заштита при користење сервиси преку дигиталниот простор вклучувајќи ги и сервисите за електронско и мобилно банкарство.

6.7. Средства и ликвидност

Во текот на изминатата година Банката успешно управуваше со активата и пасивата, ликвидносниот и валутниот ризик, како и со оперативната и стратегиската ликвидност, во согласност со законските и со подзаконските акти, а во линија со поставените цели и задачи од Комисијата за управување со актива и пасива, Одборот

за управување со ризици и Комисијата за управување со ликвидност, притоа почитувајќи ги дефинираните регулаторни и интерни лимити за изложеност кон ликвидносниот и валутниот ризик.

Во 2021 година целиот банкарскиот сектор функционираше во услови на структурен вишок на ликвидност. Каматната стапка на основниот инструмент за монетарно регулирање - благајничките записи (БЗ) се движеше во интервал помеѓу 1,50 % и 1,25 %. Единственото намалување на каматната стапка на основниот инструмент на НБРСМ за 0,25 процентни поени беше направено на крајот на првото тромесечје од 2021 година во услови на континуиран откуп на девизи на девизниот пазар и континуиран вишок на слободни парични средства во банкарскиот систем во целина. По олабавувањето на монетарната политика во месец март 2021 година, НБРСМ ја задржа основната каматна стапка од 1,25 % до крајот на годината додека понудениот износ на благајнички записи од 10 милијарди денари остана ист во текот на целата 2021 година.

Во текот на 2021 година, каматните стапки на државните хартии од вредност имаа тенденција на пораст со зголемување на стапката на принос на 12-месечните денарски државни записи од 10 - 30 базични поени до крајот на годината, додека кај државните обврзници каматните стапки останаа на исто ниво без поголеми промени заклучно последната понуда на државните обврзници на крајот од годината.

Банката го пласираше вишокот ликвидни средства во хартии од вредност издадени од државата и НБРСМ, преку монетарните инструменти на НБРСМ, како и на Меѓубанкарскиот пазар на пари. Видот и инструментите што беа користени за пласирање на вишокот на средствата зависеа од тековната и планираната рочна структура на средствата и обврските на краток и долг рок како и од движењата на каматните стапки на пазарот на пари и на хартиите од вредност. Дополнително, во текот на целата 2021 година, вишокот ликвидни средства Банката го пласираше во парични удели во Отворениот инвестициски фонд - Паричен фонд на КБ „Публикум Инвест“. Тековните потреби од ликвидни средства главно беа задоволени на домашниот меѓубанкарскиот пазар на пари.

Во изминатата година, коефициентот на ликвидната актива, како однос на ликвидната актива и вкупната актива, анализиран на месечно ниво, се движи во интервалот од 28,64 % до 35,63 %³ и е на нивото на ликвидност на банкарскиот систем. На 31.12.2021 година коефициентот на ликвидна актива изнесува 30,76 %⁴

Банката ефикасно и ефективно ја исполнува обврската за задолжителна резерва и просечно месечно постигнува коефициент на исполнување на денарската задолжителна резерва од 113,43 %. Банката ја следи девизната ликвидност преку интерни оперативни лимити, со цел максимизирање на можностите за валутна и рочна трансформација на изворите на средства со едновремено исполнување на обврската за девизна задолжителна резерва во согласност со законската регулатива. Банката ја исполнува обврската за задолжителна резерва во евра со издвојување средства на девизната сметка на Народна банка на РСМ во странство најмалку еднакво на 95 % од пресметката, а 5 % од пресметаната задолжителна резерва во евра ги издвојува на девизната сметка во евра во МИПС во НБРСМ.

Структурата на ликвидната актива којашто ја одржува Банката овозможува ефикасно управување со ликвидноста, обезбедувајќи принос на вишокот ликвидност над пресметката на задолжителната резерва со пласманите во државни хартии од вредност (ДХВ), благајнички записи (БЗ) и вложувања во парични удели на ОИФ-парични фондови. Вложувањата на Банката во ДХВ и БЗ на крајот на годината

³ Коефициентот на ликвидната актива е во согласност со Политиката за управување со ликвидносен ризик на Банката со важност од 27.12.2020 година којашто ги вклучува пласманите на Банката во континуираните државни обврзници на Министерство за финансии.

⁴ Во согласност со новата Политика за управување со ликвидносен ризик со важност од 31.12.2021, како ликвидна актива се користи категоријата Висококвалитетна ликвидна актива –ВКЛА од извештајот за Стапката на покриеност со ликвидност според Одлуката за методологијата за управување со ликвидносен ризик на НБРСМ

изнесуваат 1.657,04 милиони денари и се зголемени за вкупно 330,08 милиони денари, односно за 24,9 % во однос на вложувањата на крајот на минатата година како резултат на зголеменото портфолио на Банката во ДХВ. Најголемо зголемување има кај вложувањето на Банката во ДЗ на 12 месеци за 531,6 милиони денари, односно зголемување за 86 % во однос на минатата година и тоа со едновременото намалување на вложувањето на Банката во ДО за 200,6 милиони денари, односно намалени вложувања во ДО на Банката за 38 %. Вложувањата на Банката пак во БЗ се на исто ниво и тоа на крајот од 2021 година изнесуваат 180 милиони денари (минатата година вложувањата во БЗ заклучно 31.12.2020 година изнесуваат 181 милиони денари).

Во текот на целата година Банката ја одржува агрегатната отворена девизна позиција којашто е во рамките на лимитот поставен со регулативата на НБРСМ и Политиката за управување со валутен ризик и ефикасно управува со девизниот ризик минимизирајќи ја веројатноста од настанување загуба како резултат на неповолно движење на интервалутарните односи на девизниот пазар.

Во текот на годината Банката ги исполнува и регулаторните обврски за Стапката на покриеност со ликвидност - СПЛ на збирно ниво, ја следи СПЛ во денари и евра како значајни валути и ефикасно ја следи и одржува рочната структура на позициите од аспект на нивната усогласеност според преостанатата рочност на збирно ниво и според секоја значајна валута (денари и евра) преку извештаите за РС. Како дел од процесот на управување со ликвидносниот ризик Банката ги утврдува и следи на збирно ниво и по значајна валута расположливите неоптоварени средства, го пресметува нивото на концентрација на изворите на средства според најголемите депоненти и според инструменти/производи, цената на изворите и нивната рочност, можноста за обновување на изворите и ги исполнува интерните ликвидносни показатели дефинирани во Политиката за ликвидносен ризик.

Во текот на 2021 година, Банката продолжи со континуирано следење и сервисирање на обврските од склучени кредитни линии одобрени од страна на Развојната банка на Северна Македонија (РБСМ) во денари со девизна клаузула и девизи, при што состојбата на кредитните обврски на Банката на 31.12.2021 година се намали за 29 % и изнесува 96,3 милиони денари (2020 година: 136,4 милиони денари).

Трезорско работење

Во 2021 година, Трезорот продолжи да работи во специфични услови предизвикани од кризата со Ковид-19, но успеа ефикасно да ги извршува редовните активности за снабдување на филијалите и експозитурите со готовина, обработка на домашна и странска валута, опслужување на банкоматите што се наоѓаат во изнајмени простории, како и организација на транспортот на пари наменети за полнење банкомати лоцирани во филијали и во експозитури на Банката.

Постапувајќи по Одлуката на НБРСМ за проверка на автентичност и соодветност, условите на враќање во оптек на книжни и ковани пари, трезорот вршеше обработка и пречистување на книжните пари со машините што ги набави Банката за оваа намена.

Банката има склучено договор за соработка со надворешно лице во делот на вршење на услугата транспорт и пренос на готовина во денари и девизи со кој трезорот има добра соработка и успешно го менаџираше снабдувањето со готовина.

Заради дисперзија на ризикот, Банката има склучено договор со уште едно надворешно лице - давател на услуга за транспорт на готовина и опслужување банкомати во денари, така што оваа услуга ја вршат два правни субјекти со што е зголемен квалитетот и ефикасноста во снабдувањето со готовина на деловната мрежа и опслужувањето на банкоматите.

Во 2021 година во согласност со Договор за соработка со SIA – Централна Европа, започна процесот за проширување на мрежата на банкомати, првите

банкомати се поставени во октомври 2021 година и до крајот на годината вкупно се поставени 12 банкомати. Обврска на Одделот Трезор е да обезбедува готовина за наведените банкомати во согласност со барањата добиени од SIA кои го известуваат Трезорот за локација и износ со кој треба да се наполни банкоматот.

Работа со хартии од вредност

Одделот за работа со хартии од вредност во деловната 2021 година преземаше мерки и активности за привлекување нови клиенти преку развиената мрежа на експозитури низ целата земја преку унапредување на квалитетот на услугите, следење на потребите на клиентите, информирање и известување за можностите и ризиците поврзани со инвестициите во хартии од вредност.

Со оглед дека кризата предизвикана од Ковид-19 продолжи и во 2021 година, Одделот покрај редовното тргување го промовираше и електронското тргувањето со хартии од вредност преку платформата е-трејдер, при што тргувањето беше без надоместок за користење на услугата до 30 септември во согласност со известување од Македонска берза, а клиентите на Одделот беа услужени без физички да бидат присутни во Банката. Од 1.10.2021 година во согласност со известување од Македонска берза, за користењето на услугата за електронско тргување надоместокот беше во согласност со Тарифникот на Банката.

6.8. Маркетинг и развој на производи

Во 2021 година Банката делуваше со примарен фокус, безбедно и ефикасно да излезе пресрет на финансиските потреби на корисниците овозможувајќи континуирана и квалитетна банкарска услуга преку платформите на електронското и мобилното банкарство и деловната мрежа, постојано унапредување на понудата на производи и поедноставување на процесите.

Со цел да обезбеди дополнителна вредност и максимална поддршка за корисниците, од април 2021 година Банката понуди поповолни каматни услови и надоместоци за ненаменските потрошувачки кредити со и без полиса за ризико животно осигурување. Континуирано се приспособуваше и понудата на хипотекарните и станбените кредитни со и без животно осигурување, како и кредитните картички со воведување на модифицирани поволности во делот на надоместоците со цел да се обезбеди максимален позитивен ефект и зголемување на задоволството на корисниците.

Од август 2021 година, Банката воведо нов картичен бренд Mastercard® со бесконтактна технологија и започна да издава три нови картични производи, дебитни и кредитни картички за физички лица, и дебитни картички за правни лица со исклучително поволни и конкурентни услови. Истите допринесоа за креирање конкурентна понуда кој значи поголем избор за брз, едноставен, безбеден начин на плаќање со поволностите како: „3DS2 Secure“ безбедност за плаќање преку интернет, управување со дневните лимити за плаќање преку мобилното и електронско банкарство, бесплатна нотификација за реализирани трансакции преку мобилното банкарство и други. На овој начин ќе се овозможат подобри резултати на аквизиција во овој сегмент и долгорочна одржливост на портфолиото.

Редовно се преземаа активности за усогласување на понудата на услугите во платните промети со нивниот развој и пазарните услови со истовремено обезбедување на поволни цени и понуди. Понудата на едни од најповолните услови на пазарот за услугите достапни преку платформите на електронското и мобилното банкарство како и нивното континуирано унапредување придонесоа за одржување на позитивниот тренд на раст на бројот на корисници и налози преку електронските канали.

Во текот на годината клиентите најчесто избираа модели на штедење со поголема флексибилност за управување и на пократки рокови. Банката континуирано одржуваше понуда на конкурентни каматни стапки за депозитите на физички лица, а се воведоа и модифицирани отворени депозитни производи за правните лица. Поволните услови како и модерните услуги во сегментот на штедење за физички лица, можноста за електронско орочување на депозити преку електронското и мобилното банкарство активно да ја промовираа културата и навиките за штедење што придонесе за позитивни остварувања.

Паралелно со воведување на новиот картичен бренд Банката започна и процес на интензивно проширување на мрежата на банкомати во третиот квартал на 2021 година со поставување на банкомати на атрактивни локации, а тој ќе продолжи и во текот на следната година.

Подобрените услови на производите и услугите, продажните промоции и промотивните активности придонесоа за јакнењето и проширувањето на соработката со постојните корисници како и привлекувањето нови корисници со плата/пензија во ТТК Банка АД Скопје.

Во продолжени пандемиски услови Банката и оваа година ја продолжи праксата за организирана предвремена исплата на пензии и парични права од социјална и детска заштита во повеќе денови преку навремено информирање за истата. Истовремено продолжи засилената реализација на платежни картички во функција на намалување на готовината во оптек преку практикување на проактивен пристап и директна понуда на нови како и активирање на постојни дебитни картички.

Добро утврдениот концепт на унифицирани услови и оптималниот број производи приспособени за пошироки групи на корисници и во текот на изминатата година придонесуваше за полесно комуницирање на карактеристиките на производите, успешна и ефикасна продажба.

Во месец јуни 2021 година Банката се стекна со сертификатот „Фер финансиски услуги за потрошувачите“ што го доделува Организацијата на потрошувачите на Македонија. Сертификатот „Фер финансиски услуги за потрошувачите“ се доделува заради исполнетоста на критериумите во шест одделни области коишто се битни за потрошувачите, а се однесуваат на: обезбедување точни, недвосмислени, разбирливи и навремени информации, примена на чесни пазарни практики, овозможена комуникација и пристап кон банката за различни категории лица, воспоставен систем за одговорно управување со поплаки од потрошувачите, како и едукација на потрошувачите и развој на финансиската писменост.

Доделувањето на сертификатот претставува потврда дека ТТК Банка АД Скопје е ориентирана кон почитување на правата на потрошувачите и дека посветено се грижи за задоволството на потрошувачите во сите области на дејствувањето.

Во доменот на работењето со правните лица, основната карактеристика на деловниот однос беше диференцираниот пристап за сегментите на корпоративни и МСП-корисници. Приспособувањето на условите на кредитните производи во согласност со пазарните услови, достапноста, флексибилноста и индивидуалниот пристап на соработниците за кредитирање како веќе проверен и докажан концепт придонесоа за изнаоѓање ефикасни финансиски решенија и зачувување на долгорочните деловни односи со постојните корисници.

Екстерната комуникација како интегрален дел од маркетингот и промотивните активности и оваа година се фокусираше на реализација на маркетинг целите, зголемување на свеста и создавање интерес за производите и услугите што ги нуди Банката со цел раст на имиџот и пораст на продажбата.

Сите новости во врска со производите и услугите редовно се презентираа во рекламните материјали со препознатлив имиџ и со примена на единствен конзистентен начин на пренесување на информацијата до корисниците.

Во текот на изминатата година, со присуство на традиционалните и нови медиуми, Банката спроведуваше продажни промоции и кампањи од кои позначајни се

реализираните со фокус на понудата на ненаменските потрошувачки кредити, станбените и хипотекарните кредити со животна осигурување како и платежните картички за физички и за правни лица.

Редовно беа претставувани и дистрибуирани сите информации, промени и рекламни материјали до вработените, со што навремено беа запознаени со сите новини во работењето на Банката.

Банката редовно и транспарентно ја известуваше јавноста и медиумите за сите значајни настани поврзани со работењето на Банката преку директна соработка со истите и преку својата интернет-страница.

Во делот на грижата за корисници, Банката реализираше брза и навремена реакција во однос на добиените поплаки што позитивно влијаеше врз имиџот на Банката, на подобрувањето на процесот на директна комуникација со крајните корисници и јакнењето на довербата кон Банката.

➤ **Корпоративна општествена одговорност**

Корпоративната општествена одговорност е фундаментална вредност на ТТК Банка АД Скопје, којашто интегрира социјална, хумана и етичка димензија. Посветеноста на ТТК Банка АД Скопје кон достоино спроведување на стратегијата за општествена одговорност придонесе Банката да оствари позитивни и успешни резултати во подигнување на свесноста за Банката, за градење имиџ на Банката како корпоративна општествено одговорна компанија, како и кон остварување многубројни позитивни придобивки за заедницата.

Во текот на 2021 година Банката го задржа континуитетот за поддршка на потребите и барањата на заедницата преку реализација повеќе спонзорства и донации во спортот, културата, образованието меѓу кои: активностите на Кошаркарскиот клуб „Тетекс ТТК“ од Тетово во чишто рамки од 2021 година започна да функционира и клуб на млади кошаркари на возраст од 7 до 15 години, 26. издание на детскиот фестивал „Јаболчиња“ во Тетово, активностите на Македонската традиционална карате федерација и Карате Клубот Љуботен од Тетово, 61. издание на реномираната културна манифестација „Охридско лето“, донација на работна опрема за учениците од ДСУ РЦСОО „Моша Пијаде“ од Тетово со цел да се овозможи создавање на услови за посоодветна примена на протоколите за Ковид-19 и поголема заштита на здравјето на учениците.

Банката активно ја поддржа иницијативата и се вклучи во реализацијата на „Инвеститорски ден“ за зголемување на знаењето за овие финансиски инструменти и подобрување на инвестициската култура во нашата држава. Настанот беше реализиран на иницијатива на Македонската берза, а на кој сите домашни физички лица имаа можност да купат или продадат акции на сите пазарни сегменти без трансакциски трошоци, односно без да ги платат провизиите кон Берзата, ЦДХВ и овластените пазарни учесници (банки и брокерски куќи) вклучени иницијативата.

ТТК Банка АД Скопје и оваа година се вклучи во одбележувањето на настанот „Глобалната недела на парите“ организиран од страна на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД), под мотото „Грижи се за себе, грижи се за своите пари“, а преку реализација на повеќе онлајн едукативни работилници во повеќе училишта на тема штедење, паметно управување со парите, правилно користење на финансиските производи и услуги и запознавање со предностите на мобилното и електронското банкарство. ТТК Банка АД Скопје останува посветена и ќе дејствува активно за ширење на свеста за значењето на финансиската писменост на децата и младите, збогатување на знаењата за финансиските производи и услуги и создавање здрави финансиски навики.

➤ Етичко управување

Одговорното однесување е императив за ТТК Банка АД Скопје. Банката редовно и навремено ги ажурира и транспарентно ги објавува податоци и информации поврзани со работењето. Постапувањето ефикасен систем на корпоративно управување позитивно влијае на: јакнењето на довербата на нашите соработници, корисници и вработените во Банката, зголемувањето на транспарентноста на работењето, јасната организациска структура како и ефикасните системи на следење и контрола на ризиците.

6.9. Информатичка технологија и позадински работи

Во 2021 година Банката продолжи со имплементација на проекти од информатичката технологија во областа на инфраструктурата и системскиот развој, со коишто се надгради хардверската и виртуелната инфраструктура, се поддржа комерцијалниот развој на продукти, се консолидираа решенијата за автоматизација на работењето, беа развиени нови интерни решенија и додадени нови можности во електронското банкарство. Се надгради апликативното решение за управување со ризици, беа имплементирани измени за усогласување со новите регулаторни барања, се прошири и се подигна нивото на контрола во и вон работно време, а беа завршени и логистичките проекти за развој на мрежата на банкомати. Измените и подобрувањата на ИТ системите овозможуваат Банката ефикасно да го следи растот на пазарот и обемот на работа и лесно да се приспособува кон промените во организацијата, промените во регулативата и кон решенијата за нови продукти и услуги. Како најзначајни активности би ги издвоиле:

- Конфигурација и инсталација на серверската инфраструктура на примарната локација во Скопје и нејзино пуштање во продукциски режим на работа;
- Имплементација на решение за следење на вистински сопственици на клиентите на Банката и користење на сервисот L500 понуден од страна на КИБС;
- Имплементација на нови и измена на постојни индикатори во софтверот за АМЛ;
- Воведување на Mastercard дебитни и кредитни картички и приспособување на банкарскиот систем за нивна функционалност;
- Изготвување сет регулаторни извештаи во согласност со промената на Одлуката за ликвидносен ризик;
- Имплементација на промени во SWIFT пораките за документарно и гаранциско работење;
- Континуирана ИТ поддршка на работните процеси во Банката;
- Започнат Проект за имплементација на решение кое ќе обезбеди дополнителна заштита на корисниците на електронско и мобилно банкарство од напади на малициозен софтвер;
- Развој на нов сервис за СМС-известување;
- Автоматизирање на процесот на изготвување кредитна анализа и
- Изготвување на нов сет на извештаи пропишани со новата Методологија за платежна статистика од страна на НБРМ.

➤ Позадинско работење

Во текот на 2021 година Банката ги имплементираше неопходните измени во процесите и системската евиденција произлезени од промените во законската регулатива и воведувањето нови производи и услуги.

Банката продолжи со автоматизираност и зајакнување на контролата на автоматизираноста на позадинските активности, како и со зајакнување на интерните контроли.

Успешно е реализиран проектот со Mastercard за издавање на Mastercard картички и успешно започнат проект со SIA за проширување на мрежата на ATM-и.

6.10. Човечки ресурси

2021 година беше уште една пандемска година во која сè уште беа присутни предизвиците наметнати од здравствената криза. Во тие услови, иако процесот на вакцинација започна крајот на првиот и почетокот на вториот квартал, сепак работењето на Банката до средината на годината продолжи да се одвива комбинирано со физичко присуство, далечинско работење и ротации на тимовите, со цел нивна заштита, притоа почитувајќи ги сите протоколи и мерки од надлежните институции. Примарна цел на Банката остана зачувување на здравјето и безбедноста на вработените и клиентите и обезбедување континуитет во работењето.

Дирекцијата за човечки ресурси, организација и поддршка и во 2021 година продолжи да ја обезбедува општата и логистичка поддршка на сите организациски единици и делови на Банката и на потребните услови за вработените. Покрај процесите на регрутација и селекција кои беа проширени и со ангажирање на персонал за одржување на редот, Дирекцијата имаше клучна улога во спроведување на внатрешната мобилност, обезбедување на потребните обуки за вработените, спроведување на новиот годишен процес на оценување на работната изведба на вработените, унапредување на системот на награди и надоместоци.

Во текот на 2021 година се донесоа комплетно нови правилници за внатрешна организација и работа и за систематизација на работните места во Банката, со кои се извршија одредени подобрувања во самата организација и прецизно се опишаа сите работни позиции со потребните компетенции. Во согласност со новата регулатива за заштита на личните податоци, се систематизираше ново работно место офицер за заштита на личните податоци и се назначи посебно лице за оваа работна позиција под Управниот одбор.

➤ Структура на вработени

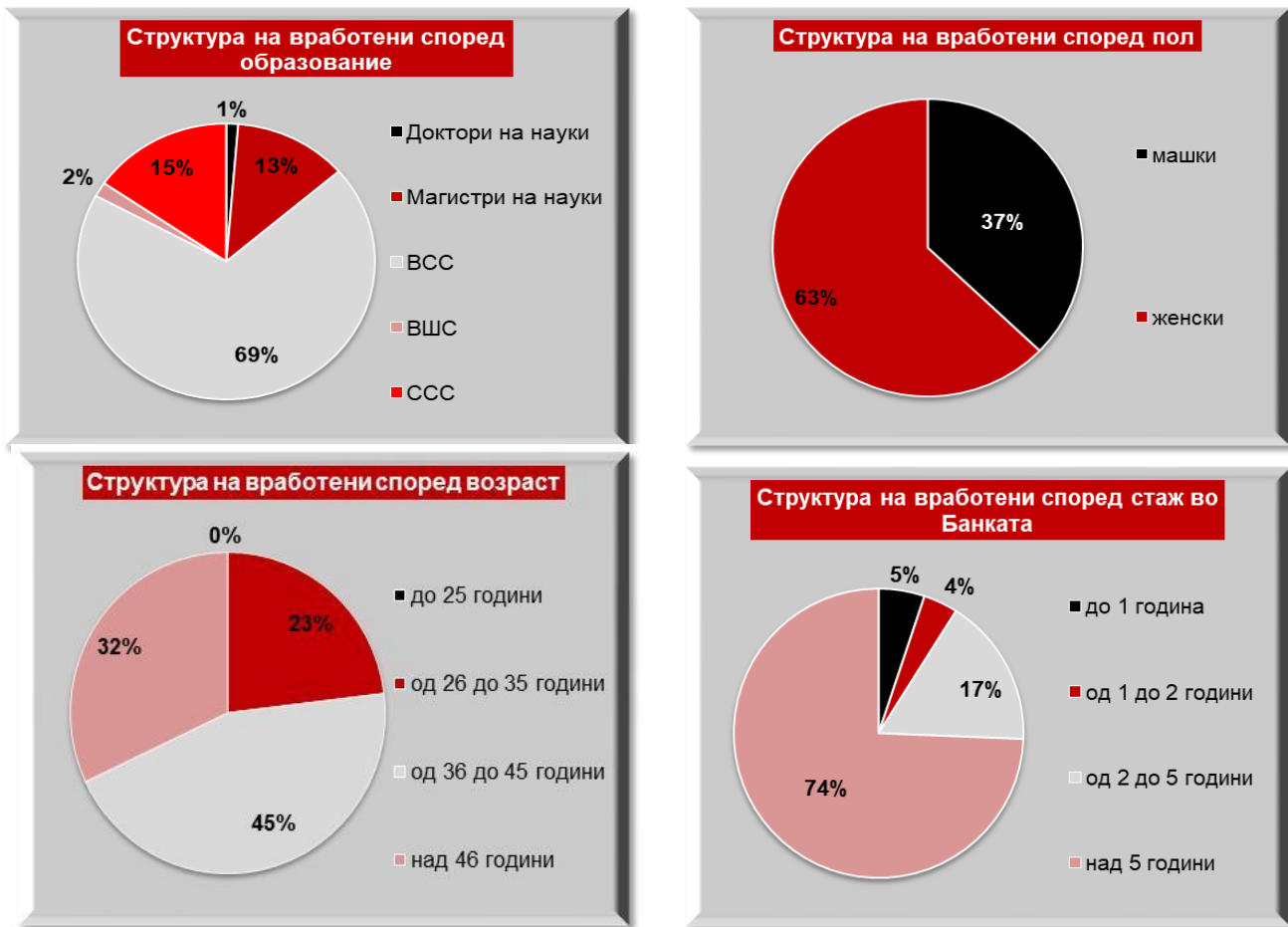
ТТК Банка АД Скопје ја заврши 2021 година со 234 вработени, што е незначително намалување од претходната година. Просечната возраст на вработените е 43 години, со просечен стаж во Банката од 12 години. Од вкупниот број вработени 63 % се жени.

Во текот на годината работниот однос им престана на 18 вработени (по разни основи), а беа регрутирани вкупно 13 нови вработени. Од аспект на внатрешната мобилност во текот на 2021 година беа реализирани вкупно 38 прераспоредувања од една на друга работна позиција, од кои 21 се однесуваа на хоризонтални прераспоредувања, а 17 на вертикални промоции/унапредувања.

За непречен тек на работните процеси, Банката ангажираше дополнителни кадри преку агенции за привремено вработување како замена за подолгорочни отсуства на вработените по различен основ.

Заради специфичните услови во кои се функционираше во текот 2021 година, во Банката беше ангажиран еден практикант.

Структурата на вработени со 31.12.2021 година, според образование, возраст, стаж и пол, се дадени во приказот подолу:

➤ Стручно усовршување

Банката се грижи за континуирано подобрување и унапредување на квалификациската структура на своите вработени преку програми за стручно усовршување на постојните вработени, како и вработување на стручен и квалитетен кадар.

И во текот на 2021 година, благодарение на електронските платформи и онлајн настаните се реализираа планираните и потребни обуки за вработените.

Во рамките на четвртиот квартал започнаа и 2 специјалистички обуки за 2 вработени: Certified Branch Manager и Certified Risk Manager and Credit Analyst во организација на АБИТ.

Во 2021 година 9 лица со посебни права и одговорности и 4 лица со контролна функција присуствуваа на 33 едукативни настани во областа или професионалниот развој.

Во 2021 година околу 30 вработени посетија над 30 онлајн екстерни обуки, конференции и настани од различни области, а беа организирани и 8 интерни обуки. Исто така се одржаа и задолжителните законски обуки од областа на безбедност и здравје при работа и обука за противпожарна заштита.

6.11. Внатрешна ревизија

Службата за внатрешна ревизија ги спроведува своите активности во согласност со Законот за банки, Одлуката за правила за добро корпоративно управување во банка и другите законски прописи како и повелбата, процедурата за работа и останатите интерни акти на Службата за внатрешна ревизија.

Активностите на Службата за внатрешна ревизија се вршат во согласност со Годишниот план за внатрешна ревизија базиран на ризици, а одобрен од страна на Надзорниот одбор на Банката.

Во текот на 2021 година, активностите на Службата за внатрешна ревизија беа насочени кон ревидирање на следните области од работењето на Банката: кредитирање на правни и физички лица, работење во мрежата на филијали/експозитури на Банката, управување со стратегиски ризик, спроведување на политиката за наградување, заштита на лични податоци, управување со репутациски ризик, примена на етички кодекс и политика за избегнување на судир на интереси, трезорско работење, платен промет во земјата, адекватност на капитал и ПИК, активности во дирекција сметководство, функција за управување ризици, управување со правен ризик, процес за СПП и ФТ, развој на производи и процес на набавки.

Службата за внатрешна ревизија ги спроведе сите планирани ревизии во согласност со Годишниот план за 2021 година и покрај светската пандемија и вонредните услови за работа, со што целосно се покриени планираните сегменти и деловни процеси оценети како најкритични и предвидени во Годишниот план. Извештаите од спроведените ревизии беа презентирани на седниците на Надзорниот Одбор и Одборот за ревизија на Банката. Надлежните одговорни лица и органите на Банката се информирани за наодите, идентификуваните слабости и препораките за нивно надминување преку писмени извештаи. Покрај планираните ревизии, Службата за внатрешна ревизија изврши и вонредни непланирани ревизии по барање на менаџментот на Банката.

На месечна основа, Службата за внатрешна ревизија ја следеше имплементацијата на препораките предложени во извештаите за ревизија и ги известуваше органите на Банката за статусот на нивната реализација. Најголемиот дел од предложените мерки се реализирани во дадените рокови, што ја покажува респонзивноста на Управниот одбор во однос на унапредување на контролните механизми и зголемување на ефикасноста на процесите, во насока на подобрување на целокупното работење на Банката.

Во текот на 2021 година, Службата за внатрешна ревизија изврши самооценување на своето работење во согласност со Повелбата за внатрешна ревизија и Програмата за уверување во квалитетот и унапредување на Службата за внатрешна ревизија. Во текот на 2021 година, самооценувањето беше потврдено од страна на надворешен независен проценувач и извршена беше проценка на усогласеност на функцијата внатрешна ревизија со меѓународните стандарди за внатрешна ревизија и кодексот на етика како и проценка на ефикасноста и ефективноста на активностите на внатрешната ревизија во исполнување на своите цели и мисија дефинирани во повелбата на Службата за внатрешна ревизија.

Во текот на годината, Службата за внатрешна ревизија изврши проверка и изработка на извештаи за следење на постапувањето на Банката по Акциски план, во согласност со препораката на регулаторот.

За своето работење Службата за внатрешна ревизија изработи и достави до органите на Банката годишен извештај, кој по разгледување од Надзорниот одбор е доставен до Народната банка на Република Северна Македонија. Во текот на

годината Службата изработи и полугодишен извештај за работењето кој беше разгледан од страна на органите на Банката.

Покрај реализацијата на поставените цели со Годишниот план за ревизија, во извештајниот период Службата за внатрешна ревизија вршеше и консултативна и советодавна улога на барање на раководните лица од одделни организациски делови по прашања од повеќе области.

6.12. Сигурност на информативниот систем

Информативната сигурност во Банката е имплементирана во согласност со Одлуката за Методологијата за сигурност на информативниот систем на Банката и меѓународните стандарди.

Во рамки на Банката воспоставен е систем на информативна сигурност, кој меѓу другото опфаќа:

- Процена на ризикот – преку воспоставен континуиран процес на идентификација на слабостите и закани кон своите информативни системи, вклучувајќи го ризикот од напади во дигиталниот простор;
- Следење на надградби и промени кои се изведуваат на информативниот систем на Банката- преку воспоставен процес на континуирано собирање и анализа на информации од аспект на појава на нови закани и слабости на информативниот систем, вклучувајќи и закани во дигиталниот простор;
- Имплементација на сигурносни контроли - преку следење инциденти и оперативни контроли со кои се врши заштита на сигурноста на информациите и системите на повеќе нивоа;
- Тестирање на сигурноста информативниот систем на Банката и тестирање на отпорноста на системите од напади во дигиталниот простор;
- Поделба на надлежностите на органите на Банката од аспект на управувањето со ризици поврзани со сигурноста на информативниот систем;
- Обезбедување непрекинатост во работењето – преку дефиниран план за непрекинатост во работењето и Планот за обнова од катастрофа, којшто се темели врз повеќе сценарија и којшто ќе овозможи оперативност и минимизирање на загубите во случај на тежок прекин на деловните процеси.
- Изготвување акти односно политики, стратегии, процедури и упатства со кои се постигнува сигурноста на информативниот систем.

Во однос на остварување на функцијата на управување со сигурноста на информативниот систем, во текот на 2021 година беше спроведена редовна проценка на ИТ-ризиците за средствата на информативниот систем во согласност со Одлука за методологија за сигурност на информативниот систем во Банката и беше успешно спроведен планот за непрекинатост во работењето на Банката.

Исто така се следеше имплементацијата на предлог-мерките произлезени од акцискиот план за одржување на нивото на подготвеност изготвен врз основа на Стратегијата за воспоставување на соодветно ниво на подготвеност на Банката за заштита од потенцијални закани присутни во дигиталниот простор, се следеше отстранувањето на пронајдените слабости на информативниот систем на Банката утврдени со Извештајот од спроведеното пенетрациско тестирање од надворешен независен добавувач, се следеше спроведувањето на надворешното тестирање на SWIFT околината, се следеше спроведувањето на активностите утврдени со акциски план за намалување на идентификуваните ризици произлезени од сумарната анализа на ризиците на средствата на информативниот систем како и активностите утврдени со акциски план од Одлука за методологијата за сигурност на информативниот систем на Банката со предлог активности.

Во текот на годината активно се следеа сите проекти што се имплементираа во Банката од аспект на сигурност на информативниот систем, како и пријавените и детектирани сигурносни инциденти и препораки за нивно отстранување или минимизирање од повторна појава на истите.

Во текот на година беа извршени и редовни обуки на вработените во доменот на сигурност на информативниот систем, планот за непрекинатост во работењето, социјален инженеринг и закани кои произлегуваат од дигиталниот простор што е во рамки на акцискиот план за зголемување на свесноста кај вработените и клиентите корисници на електронски услуги на Банката во поглед на можните закани кои произлегуваат од дигиталниот простор и запознавање на вработените и клиентите за тоа како треба да се заштитат од потенцијални сајбер-напади.

6.13. Заштита на личните податоци

ТТК Банка АД Скопје во 2021 година презеде активности за обезбедување континуирана заштита на приватноста и на личните податоци на клиентите и останатите категории физички лица (субјекти на лични податоци), чии лични податоци Банката ги обработува како резултат на природата на работата. Во континуитет се применуваа потребните технички и организациски мерки за обезбедување на потребното ниво на безбедност на обработката на личните податоци и заштита на приватноста на субјектите на лични податоци (интегритет и доверливост).

Во интерес на подобрување на процесите поврзани со заштита на приватноста и личните податоци на субјектите, Банката изврши позначајни организациски промени со кои обезбеди целосно независна положба на офицерот за заштита на личните податоци (ОЗЛП) и обезбеди услови за непостоење судир на интереси на ОЗЛП во извршување на своите работни задачи.

Исто така, Банката во 2021 година активно работеше на усогласување на интерните акти со Законот за заштита на личните податоци, при што целосно ја ревидираше Политиката за системот за заштита на личните податоци на Банката како основен и највисок акт во обезбедување на заштитата на личните податоци. Покрај Политиката беа ревидирани и други интерни акти во насока на подобрување на процесите за заштита на лични податоци и усогласување со регулативата. Други позначајни акти кои беа ревидирани се Правилникот за безбедност на обработка на лични податоци и Процедурата за правата на субјектите на лични податоци и начинот на нивно остварување во Банката, а исто така со ревидирање на соодветните интерни акти се зајакнаа и процесите поврзани со заштита на приватноста на физичките лица при вршење на видеонадзор како и процесите поврзани со обработка на личните податоци на вработените на Банката.

Банката оваа година активно работеше и на подобрување на транспарентноста во поглед на информирање на субјектите на лични податоци, посебно на клиентите за нивните права од областа на заштитата на личните податоци како и за начинот на кој Банката ги обработува нивните лични податоци. Банката во обработката на личните податоци во континуитет се придржуваше кон начелата за обработка на личните податоци, особено водејќи сметка обработката на личните податоци да биде во согласност со законски дозволените основи, личните податоци да бидат собирани и обработувани за конкретни, јасни и легитимни цели и со ограничен рок на чување.

Во интерес на обезбедување поголема свесност на вработените во Банката за нивните обврски од областа на заштитата на личните податоци, ги спроведе планираните обуки за заштита на личните податоци, а континуирано ги обезбедуваше и потребните изјави за тајност и заштита на личните податоци, и доделуваше овластувања за обработка на личните податоци и привилегии на пристап до лични

податоци во согласност со начелото на минимален обем на податоци потребен за извршување на работните задачи.

ТТК Банка АД Скопје препознавајќи поширок интерес за обезбедување на потребната приватност и заштита на личните податоци во банкарскиот сектор, до Македонската банкарска асоцијација поднесе иницијатива за формирање посебна комисија за заштита на личните податоци. Со формирањето на оваа комисија се поставија нови приоритети во банкарскиот сектор и се подигна свесноста за значењето на заштитата на приватноста на клиентите и другите субјекти на лични податоци, на највисоко ниво.

6.14. Контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување перење пари и финансирање тероризам

Службата за контрола на усогласеност на работењето на Банката со прописите и спречување на перење пари и финансирање тероризам со реализација на активностите во своја надлежност и во 2021 година обезбеди работење на Банката во согласност со прописите и минимизирање на ризиците од неусогласеност, односно минимизирање на ризиците од изречени мерки од регулаторните органи коишто би довеле до финансиски загуби или загуби на угледот на Банката. Во текот на 2021 година активностите на Службата за контрола на усогласеноста беа насочени кон: редовно следење на новодонесената регулатива и измените на важечката регулатива која се однесува на работењето на Банката, известување на вработените и членовите на Управниот одбор на Банката за новините во прописите и следење на нивното навремено и соодветно имплементирање во работењето; преземање активности за идентификација и следење на ризиците од неусогласеност на работењето на Банката со прописите, вклучувајќи и следење на поплаките од клиентите на Банката; спроведување на контроли на усогласеноста во согласност со Програмата и Годишниот план, при што во извештаите од извршените контроли на усогласеноста беше утврдено ниско (прифатливо) ниво на ризик од неусогласеност со прописите; вршење контрола на усогласеноста на ревидираните интерни акти и давање поддршка во стандардизацијата на процедурите и контролните правила за остварување на целите на усогласеност; давање насоки на вработените за правилна примена на прописите во форма на инструкции, препораки и одговори на прашања поврзани со спроведувањето на прописите во нивното секојдневно работење; соработување со други институции; редовно известување на Надзорниот и Управниот одбор на Банката за остварувањето на функцијата контрола на усогласеност на работењето на Банката и реализирање други активности во согласност со прописите.

Активностите за спречување на перење пари и финансирање тероризам во Банката се вршеа во согласност со прописите за спречување на перење пари и финансирање тероризам. За соодветно управување со ризикот од перење пари и финансирање тероризам во Банката е усвоена Програмата за ефикасно намалување и управување со идентификуваниот ризик од перење пари и финансирање тероризам, донесени се повеќе интерни акти од оваа област и воспоставена е соодветна организациска поставеност за управување со овој ризик со јасно дефинирани одговорности на органите на Банката, овластеното лице и Одделот за спречување на перење пари и финансирање тероризам и сите вработени во Банката. Во текот на 2021 година, со цел спречување на перење пари и финансирање тероризам, а во согласност со регулативата, Банката вршеше мониторинг и анализа на клиентите и трансакциите, навремено ги доставуваше пропишаните извештаи до Управата за финансиско разузнавање, соработуваше со надворешните институции и постапуваше во согласност со прописите, со што континуирано обезбедуваше спречување инволвираност на Банката во активности поврзани со перење пари и финансирање тероризам или во други криминални активности од страна на нејзините клиенти, со

што крајно се обезбедуваше заштита на угледот и репутацијата на Банката, како една од примарните задачи на Банката.

Службата за контрола на усогласеноста и спречување на перење пари и финансирање тероризам ќе продолжи да ги врши своите редовни активности во насока на обезбедување ефикасно работење на Банката во согласност со релевантните прописи.

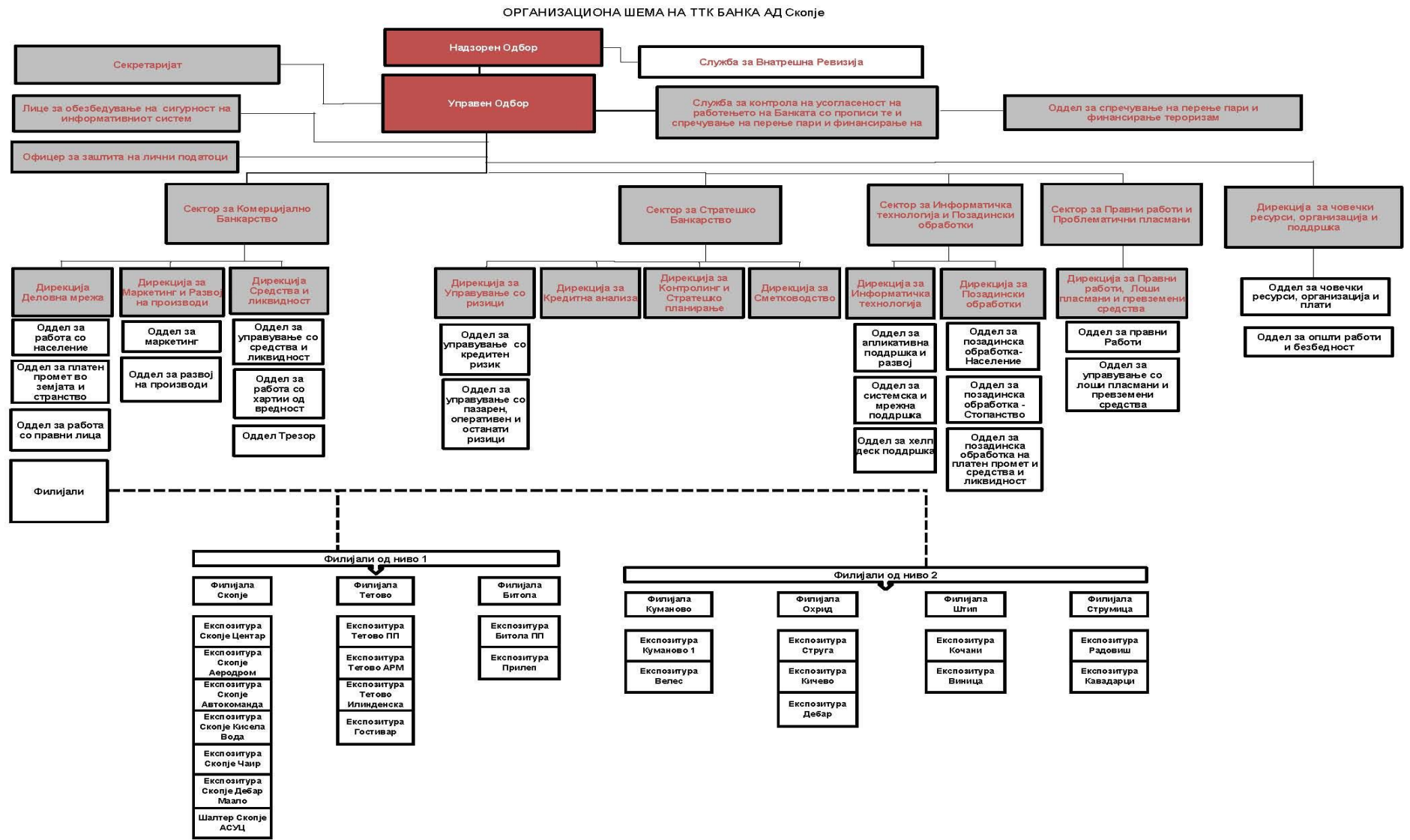
**Собрание на акционери на
ТТК Банка АД Скопје**

Претседавач

Томе Волкановски

ПРИЛОГ 1 - ОРГАНИЗАЦИСКА СТРУКТУРА НА ТТК БАНКА АД СКОПЈЕ

ПРИЛОГ 2 – ИЗЈАВА ЗА ПРИМЕНА НА КОДЕКС ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВУВАЊЕ

ТТК БАНКА АД Скопје

ул. Народен Фронт 19а

1000 Скопје, Македонија

тел: 02/32 47 000 факс: 02/31 31 387

www.ttk.com.mk

e-mail: ttk@ttk.com.mk

ЕМБС: 6121110 ЕДБ: 4030006597638

тр. с-ка: 290-1000000000-46

Врз основа на член 384-а од Законот за изменување и дополнување на Законот за трговските друштва (Сл.весник на РСМ бр. 290/2020) Управниот одбор на ТТК Банка АД Скопје ја дава следната

ИЗЈАВА

За примена на кодекс за корпоративно управување

1. ТТК Банка АД Скопје применува Кодекс за корпоративно управување во ТТК Банка АД Скопје истиот е поставен на интернет страницата на Банката www.ttk.com.mk.
2. Кодексот за корпоративно управување ги опфаќа правилата на надзор и раководење во Банката со цел да се воспостават, одржуваат и унапредуваат правилата и стандардите за корпоративното управување во Банката засновани на постојната важечка законска и подзаконска регулатива и интерните акти на Банката кои ја сочинуваат корпоративната култура и вредности на Банката, со цел ефикасно и одговорно управување со Банката и намалување на ризикот во работењето, како и транспарентност на работењето на Банката.
3. Во текот на 2021 година нема отстапувања од правилата утврдени во Кодекс за корпоративно управување во ТТК Банка АД Скопје.

Управен Одбор

Д-р Драгољуб Арсовски, Претседател

Наталија Алексова, Член

ПРИЛОГ 3 – МРЕЖА НА ФИЛИЈАЛИ И ЕКСПОЗИТУРИ

ПРИЛОГ 4 – МРЕЖА НА БАНКОМАТИ

СКОПЈЕ	
Филијала Скопје (Кеш ин)	ул. „Народен фронт“ бр. 19а, ТЦ „Беверли Хилс“
Експозитура Скопје Аеродром (Кеш ин)	бул. „Јане Сандански“ бр. 26, влез 2, локал 4
Експозитура Скопје Центар	ул. „Даме Груев“ бр. 7
Продавница „Тетекс“	ул. „Димитрие Чуповски“ бр. 1, Рекорд-Центар
Експозитура Скопје Дебар Маало	бул. „Партизански одреди“ бр. 26 а
нас. Ѓорче Петров (пред ТЦ „СП Планет“)	ул. „Ѓорче Петров“ б.б.
Експозитура Скопје Автокоманда	ул. „16-та Македонска Бригада“ бр. 2/3
Експозитура Скопје Кисела Вода	ул. „Христо Татарчев“ бр. 47 локал 12
Експозитура Скопје Чаир	ул. „Кемал Сејфула“ бр. 1/1/4
Трговски центар „Скопје Сити Мол“	ул. „Љубљанска“ бр. 4
Трговски центар „Ист Гејт Мол“	ул. „Беласица“ бр. 2
Трговски центар „Веро“	ул. „Кочо Рацин“ бр. 1
Менувачница „Глобалекс Македонија“	ул. „Даме Груев“ бр. 5/7
Меѓународен аеродром Скопје	автопат „Пријателство“, Општина Петровец
ВЕЛЕС	
Експозитура Велес	ул. „8-ми Септември“ бр. 44
ТЕТОВО	
Филијала Тетово (Кеш ин)	ул. „Илинденска“ бр. 2 б
Експозитура Тетово АРМ	ул. „Методија Андонов Ченто“ бр. 4
Експозитура Тетово Илинденска	ул. „Илинденска“ бр. 226
Трговски центар „Палма мол“	ул. „Скопски пат“ бр. 8
Продавница „Римес“	ул. „Благоја Тоска“ бр.208/локал бр. 1
Бензиска станица „Европа 92“	с. Лешок, магистрален пат Тетово - Јажинце
ГОСТИВАР	
Експозитура Гостивар (Кеш ин)	ул. „Иво Лола Рибар“ бр. 18
Во простории на деловен објект	ул. „Браќа Гиноски“ бб
Монтенегро Маркетс	ул. „Илинденска“ бр. 265
ДЕБАР	
Експозитура Дебар	ул. „8-ми Септември“ бр. 1/3
БИТОЛА	
Филијала Битола (Кеш ин)	ул. „Столарска“ бр. 7
Пицерија „Метро“	ул. „Маршал Тито“ бр. 18
Продавница „Комодоре“	ул. „Прилепска“ бр. 42
Продавница „Редлајн“	ул. „Генерал Васко Каранѓелески“ бб
ОХРИД	
Филијала Охрид	бул. „Македонски Просветители“ бр. 8В
Продавница „Васидора“	ул. „Климент Охридски“ бр. 42
Меѓународен аеродром „Св. Апостол Павле“	автопат „А 2“
Во простории на деловен објект	ул. „Коста Абраш“ бр. 30
Маркет „Топ Маркет Кеј“	ул. „Кеј на револуцијата“ бр. 21
Маркет „Топ Маркет Ориент“	ул. „Даме Груев“ бр. 2
ШТИП	
Филијала Штип	ул. „Ванчо Грќе“ бр. 67
Маркет „КАМ“	ул. „Сремски фронт“ бр. 26
ПРОБИШТИП	
Хотел „Сан Нико“	ул. „Јордан Стојанов“ бр. 2
КОЧАНИ	
Експозитура Кочани	ул. „Кеј на револуцијата“ бр. 13
РАДОВИШ	
Експозитура Радовиш	ул. „22-ри Октомври“ бб
КУМАНОВО	
Филијала Куманово	ул. „Гоце Делчев“ бр. 38
Експозитура Куманово 1	ул. „ЈНА“ бр. 102
Мултимедиа-Нет	ул. „Маршал Тито“ бб.
ПРИЛЕП	
Експозитура Прилеп	ул. „Борис Кидрич“ бб
Очна оптика „Геталдус“	ул. „Гоце Делчев“ бр. 47
КАВАДАРЦИ	
Експозитура Кавадарци	ул. „Илинденска“ бр. 76 г
СТРУГА	
Експозитура Струга	ул. „Пролетерски Бригади“ бр. 42
Маркет „Топ Маркет Струга“	ул. „Партизанска“ бр. 18
СТРУМИЦА	
Филијала Струмица	ул. „Благој Јанков Мучето“ бр. 2
ВИНИЦА	
Експозитура Веница	ул. „Никола Карев“ бб
КИЧЕВО	
Експозитура Кичево	бул. „Ослободување“ бр. 1
Спортска обложувалница „Златна копачка“	ул. „Кузман Јосифовски Питу“ бр. 11
Менувачница Бани	ул. „Маршал Тито“ бр. 305